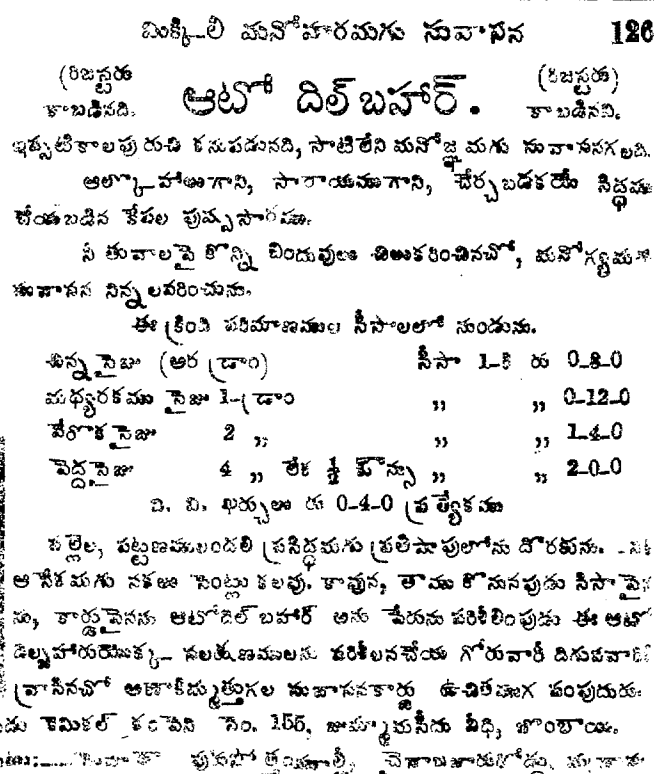

VOL. 5. } చెన్న పట్టణము 1918 సం॥ నవంబరునెల 19 వ తేది మంగళవారము } No. 188
 సంపుటము. ౫ } కళామిత్ర పత్రికా సంపాదకత్వర కార్యకర్తల సభ ముఖ్య పక్షము. } వందీశ్వర రావు

[illegible]

అందమైన 1919 కృలందరు

ఒక క్కొలండురు ఉచితముగ పంపబడును.

ఇతరులకు క్యాలండరు 1-కి వి. పి. ఖర్చులు సహా 0-5-0.

వి. పి. గ. కాక, ముందుగా చీట్లు పంపినవారికి క్యాలెండరు చేరవు. అలా మా జవాబువారి యుండదు.

కొలది ప్రతులు మాత్రమే ముద్రింపబడినవి. ఆశాభంగము గలవి కనుదుటపఱచుటకు తగిన పనుట యుక్తము.

తామర తైలము

పండ్లపాడి

మోహినితెలము

ఉచ్చి 1-8 0-6-0

1-3 0-2-0

ನಿಸ್ತಾ 1-8 0-12-0

అమృతాంజనము అన్నీనొప్పలకు సిద్ధాపదము

చక్క-బిడట్టిలో బేల. మా. 0—8—0; వజ్ర 1-కి మా. 5—4—0.

పోస్తుఖర్ములు పత్తేకము. అన్ని-చోట్లలో విక్రయింపబడును.

అమృతాంజనండిహా,

109, ఫేరిరోడ్డు, బాంబాయి.

6, తంబు శైలి వీధి, మదరాసు.

అన్యతార్థం అనలేవ్యాము.

పాఠశాలకు రక్తమును పుట్టించే వీర్యమును పాపిం
 జి బాహులు కలిగించి యుద్ధమునను జేసి జీతి కాలి
 ముంటి సొన్నాడును. మనమును పుట్టించే వీర్యమునకు
 తేజస్సును కలిగించును. పీర్తయ్య, భేయక, తలకొప్పి,
 కొన్నుకొప్పి మొదలగువానిని తక్షక నివారించును.
 (218) జ్వరము నెట్టి 1-కి యు 2-0-0.
 పైవ్యక్తికి ముసీతంకర గొప్పిండ్ల,
 జ్వరంబునకు కొవ్వునకుం, 15, బాడె, ముఖము

వాంఛించు సంగ రెట్లను

ఉప యోగింపుడు.

ప్రకృతిము మార్పొట్టునోయందు అన్నిరకముల కంటె
ఇది శ్రేష్ఠతమమైనది 6000 సిగరెట్లను 10 ప్యాకెట్లగా
కట్టియించబడియుండు పెట్టె 1.కి.గ్రా. బరు 75-0-0 మా
త్రమే. మొత్తముగాకొను వర్తకదలకు మంచి కమీషను ఇవ్వ
బడును. వివరములు కావలసిన యీక్రింది పిలువమునకు
ప్రాయశఁసెను. పి. ఆర్. కెట్టి అందు కో.
1341 చందలింగు, తంజావూరు.

మరియు చందనము

ఆగ్రోగమును మూడు పూటలలో మున్నును. డబ్బీ 1-కి 2-0-0
గంధర్వఘృతం, రాజమండ్రి.

ప్రధానమంత్రి లాయడు జార్జి

మీరు మంత్రిత్వమును వహించిన వెనుక యుద్ధవిద్యను విషయమై ఆంగ్ల భాషలో యితరేశ్వరులను, ఆంగ్ల భాషలో యుద్ధము నందలి విజయమునకు కారణమని లోకమునందలి ఆచార్యులను తెలిసియున్నది.

డాక్టరు విల్సన్: అమెరికా రాజ్యాధ్యక్షుడు

మీరు లోకవ్యవహారములందు ప్రత్యేకమున్నత స్థానమును వహించిరి. లోకశాంతికి ధర్మస్థానమునకు నుపసరమని మీరు గాఢపించిరి. సంధిసభకు మీరు ప్రాశస్త్యము కల్పించిరి. ఇట్టి శాశ్వతకార్యము నెలకొల్పినారు.

పోయస్కీ: పరాసు రాజ్యాధ్యక్షుడు

పరాసుల త్యాగశీలము యుద్ధమునందు పరిపూర్ణముగ కన్పిస్తున్నది.

యుద్ధ విజయోత్సవములు

(0)

కొకినాడ.

బ్రిటిషువారు సంధి గుదిపెట్టి లోకమునకు శాంతి నొసంగినది వెదకినట్టి రాజులక్ష్యములు ఆద్యుల రామమూర్తి గార్లచే కొకినాడయందు 14-వ తారీఖున గొప్పయ్యత్సవము గావింపబడినది.

తెక్కలి.

ఇంగ్లీషువారికి జయముగలిగినందున గాను నవంబరు 18 తారీఖున తామిలవృత్తివరసేనారావు నాయుడుగారు 16 వ తారీఖున సాయంత్రము 6 గంటలకు 500 మంది బీదజనమున కన్ను దాన మొనరించిరి. తెలుపుటకు సంకేతమునున్నది.

విశాఖకట్టణము

తాత్కాలికసంధి జరిగినందుల కీ పురపాలకాలయ కమిటీలు మూడుబడినవి. పురజనులందరు నవంబరు 18 తారీఖున నుండి. పురవాసు లమితభక్తితో జాతీయ జెండాను పటములను పూజించి పురమంతయు నలంకరించుచు గొంగురి.

లక్ష్మీనరసాపురము

12, 18 తేదీలయందు ఆంగ్లేయుల విజయవహోత్సవమును గురించి లక్ష్మీ నరసాపురమున రాజా రామయ్యయ్య బహద్రుగారు ఘోషారంబును పంచివెట్టించిరి. స్కూలు పిల్లలకు అల్పహారంబు లొసంగిరి. వీరిరాజభక్తి కడుక్లాగు నయిను.

రామచంద్రపురము

జర్మను యుద్ధసాహసకారవర్గము ప్రజాప్రియు లగు ఇచ్చటి డిప్టీమేజరు మునగాను 16-వ తేదీన రామచంద్ర పురపు ప్రజలకుండటికి (క్రైస్తవ స్త్రీపురుషులతో సహా) నవ్వమగు ఉపహారమును గావించి సంగీతకళాను సుసంగిరి. (తంతిరలన)

గుంటుగొలను.

18-వ తారీఖున మిత్రచంద్రి వారు పరిపూర్ణజయమును పొందినందున గాను పురభవనములో డి. పి. డబ్లియూ. ఓనరిసేయరు చావలి వెంకటరామయ్య గారి యాధిపత్యము క్రింద పురజనులు సభ జరిపి తమ సంతోషమును తెలుపుచు చాలాబాలికలకు ఘోషారంబును పంచివెట్టించిరి.

కోటిపల్లి.

జార్జిచక్రవర్తిగారికి జయనూచితమైన సంధి జరిగినందున గాను 14 తేదీన అనందగజపతి తైలగిరివారు గాగ్రును సంఘమువారును పురజనులును స్కూలు విద్యార్థులును జాతీయ పటము పుచ్చుకొని చక్రవర్తిగారికి జయజయ ధ్యానములతో గాగ్రమును ఊరేగి దైవప్రార్థనము చేసిరి. పిల్లలకు మిఠాయి మొదలగునవి పంచివెట్టబడినవి.

మృత్యుంజయనగరము

ప్రస్తుతము సంగ్రామము రాజీయనందునకు బాల విద్యార్థివర్గనీ సమాజమాచారి యాధిపత్యముక్రింద పురజనులు ఆందరు జగన్మోహన్మివారికి సహాధ్యాయులుగా చేయించి ఆరాత్రి యాలయములో వీణామృదంగవాద్యముల వినోదము జరిపి చక్రవర్తిగారి కిట్టి జయములు కలుగజేయుటకు సర్వేశ్వరుని ప్రార్థించుచు సభను ముగింపజేసిరి.

బెంగుళూరు.

ఈ నెల 18-వ తేది బుధవారము రాత్రి 7 గంటలకు బెంగుళూరు సివిల్ అండ్ మిలిటరీ స్టేషన్ సెన్సింగ్స్ గార్డు నందలి గాయక గ్రామణి విద్యాసంఘమువారు కోనూరు రామానుజయ్యగారి యధ్యక్షతక్రింద సభచేసి యుద్ధ విద్యను నమలునెల్ల సంగ్రహముగా విశదీకరించి ప్రసక్తమగు సంగ్రామసంధికార్యము నిర్విఘ్నముగా గొనసాగి ముగ్ధిర మగు నిమిత్తము భగవత్ప్రార్థన మొనరించి తమకుం గల రాజభక్తి విశ్వాసములను వెల్లడిపించి శాంతిరచన జయధ్వనులతో వీరసాహసోత్సవమును గొనియాడిరి.

తిరుపతి.

మిత్రచంద్రివారి విజయవార్త తెలిసిన తోడనే పురమునం దంతటను మేరీయత చక్రవర్తిగారి పటము అలంకారము చేయబడిన యేనుగవై నుంచబడి యుద్ధోగస్థులతోను బడి బాలలతోను విజయధ్వనులతోను భేరి భాంకారాహుళాది వాద్యములతోను సామ్రాజ్య పతాకములతోను ఊరేగింపు చేయబడినది. పిమ్మట హైస్కూలు హాలునందు గొప్ప మీటింగు జరుపబడినది. డి. కే. దోరస్వామి అధ్యక్షుగారు పాఠలకు విజయవార్తను తెలుగులో తెలిపిరి.

వంట్రప్రగడ.

ఎల్.మెంటరీ బాలర పాఠశాలాధ్యక్షమున (18-11-18) తేది బుధవారము ఏలూరు సత్యవారాయణశర్మ బి. ఎ., గారి ఆధిపత్యముక్రింద పుర ప్రముఖులును పాఠశాలబాలరును మూడు 200 మంది సభ్యులు పాఠశాలలోను దైవ రాజ కీర్తనలతోడను శ్రీ పంచమజార్జి మేరీరాణిగార్ల చిత్రపటమును పుచ్చునులతో నలంకరించి జయజయ ధ్యానములతో నగరసంక్రమణము గావించి రిగంటలకు సభసమావేశమై సంధి విషయమును గురించి విద్యాధికులు మిగుల వైపుణ్యముతో నవస్వసించిరి.

బొపల్లి.

యుద్ధవిరామవార్త యపరిమితానందకారణ మయ్యెను. పౌరప్రముఖులు 200 రూప్యముల చందాలువేయించిరి. సభ కలెక్టరు ఎన్. వి. రామమూర్తి గారి యాజమాన్యము క్రింద బోర్డు హైస్కూలులో సభ సమావేశమయ్యెను. యుద్ధఫలములను గూర్చియు విజయప్రయోజనమును గూర్చియు సుపన్యాస

ములు జరగెను. వేయిమంది విద్యార్థుల కుపహారములు పంచివెట్టబడినవి. 1900 మంది పేదల కన్ను దానము గావించబడినవి. అనంతరము మహావిభవముతో నూరేగింపు. టుత్సకముగావించబడినది. బాలభటుల యుత్సాహ సాహాయ్యములు ప్రశంసాపాత్రములు.

నరసన్నపేట

యుద్ధము విరమింపబడినవార్త వినినంతనే నరసన్నపేట జేవాలయమునందు అర్చనలు చేయబడినవి. గొప్పసభ యొకటి సాయంకాలము రెండుకు తెల్లపూర్వగారి యాజమాన్యము క్రింద జరుపబడినది. పండితుల నేతృత్వ రాజభక్తిని కీర్తించుచు సంస్కృతాంధ్ర పద్యముల చదివిరి. ఇల్లాము రాజాగారు అయిదువందలమంది పేదవారికి అన్న దానముచేసిరి. పిల్లలకాయలచే వ్యాయామక్రీడల నాడించి బహుమతులను తిరుబాదారములనచ్చిరి. రాత్రి పురవీధులు గృహములు దీపములచే నలంకరింపబడి కమ్మలపండువుగా నుండెను. బాణాసంచాలు కాల్పుబడినవి పురమందెరకాద్యదర్శులు బి. వి. నారాయణమూర్తి గారు మాకు తంతి నిమ్మచున్నారు.

మురుముండ.

18-వ తేది నార్జి చక్రవర్తిగారి జయమును గురించి సంతోష నూచకముగా శ్రీసోమేశ్వర స్వామివారి కుత్సనము చేయించబడినది. విజయరాంపురము పొప్రయిటరు చెలికాని వెంకట సూర్యారావుగారు గ్రామములోని రయితులు మేళ తాళములతో నుత్సవముచేయించిరి. 14-వ తేది మధ్యాహ్నము గ్రామ చావడిలో మిత్రచంద్రివారి జయమును గురించి సభ జరుపబడినది. సభలో మిలిటరీకి వెళ్లినందున ప్రజలయొక్క లాభములకు గూర్చియు తేజాభివృద్ధిని గురించియు సుపన్యాసము లొసగబడినవి. సంగీతసభ జరగెను. ఆనాటి రాత్రి జార్జి చక్రవర్తిగారి రాత్రి విగ్రహము మేళతాళములతో నూరేగింపబడినది.

వేటపాలెము

విజయవహోత్సవమునకు గాను ఇచ్చట పాఠశాలలన్నియు 14-వ తేదీన మూడుబడినవి. చక్రవర్తి చక్రవర్తిని గార్ల పటములు మేళతాళములతో జయభాసుధ్వనులతో బాలరు ఉద్యోగస్థులు వెద్రలు వెంటరా నూరేగింపబడినవి. పురవాసులందరు 14-వ తేది సాయంత్రము బాలికాపాఠశాలలో అసెంబ్లీను తహశీలుదారు పొన్నాడ రామశాస్త్రి పంతులుగారి ఆధిపత్యముక్రింద గొప్ప సభచేసిరి. బ్రిటిషు పరిపాలనకులంకారములను యుద్ధసమాప్తి గుఱించియు ఉపన్యాసము లొసంగబడినవి. ఈ సందర్భమందు బండ్ల బాపయ్యగారు మూడు 1000 మంది బీదప్రజలకు అన్న దానముచేసిరి. కున్మిరామకొ మిసన్ గారు బాలబాలిక లందరకును ఫలహారముల నొసంగిరి.

తామర తేలము

తామర, తీట, గజ్జికీ, మంచిమందు

డబ్బీ 1-కి అ. 6. 12-కి రు. 3-8. 10¹-కి రూ. 25.

తామర ఒక విధమైన పురుగుల వలన చర్మము మీద
గాని, వెండ్రుకలలో గాని, లోచర్మములో గాని, గోళ్లలో
గాని బుట్టవచ్చును. పురుగులలోని భేదములబట్టి తామరలోను
రెండు మూడు భేదములు గలవు.

గుర్తులు :—దురద, ఉంగరములవంటి చుట్లు, పాళ్లులు, రసికారట, వెంగ్రుకలు ఊడిపోవుట మొదలగునవి. కొంచెముగా లేచి శరీరమంతట వ్యాపించి నిద్రపట్టని జల వీర్చుదును.

అమృతాంజనండిపో - బొంబాయి - మద్రాసు

వాతావరణస్థితి

1918 సం॥ నవంబరు 19-వ తేది మంగళవారము.

జిల్లా ముఖ్య కార్యములు	గత 24 గంటలలో అభ్యుదయము	గత 24 గంటలలో అభ్యుదయము	గత 24 గంటలలో అభ్యుదయము	గత 24 గంటలలో అభ్యుదయము	గత 24 గంటలలో అభ్యుదయము
గోపాలకృష్ణ	82.8	71.4	0.50	88.49	42.86
వాల్తేరు	82.9	71.5	1.20	21.96	88.86
కాకినాడ	82.5	75.6	...	28.69	85.74
బందరు	87.1	74.7	...	48.22	87.58
గుంటూరు	91.7	78.6	...	21.65	29.83
సెల్లూరు	83.8	75.7	...	37.55	28.20
మద్రాసు	80.2	74.5	0.50	58.24	87.85
హైదరాబాదు	85.1	66.2	...	18.81	80.27
అనంతపురము	87.4	69.7	...	14.78	22.88
బళ్లారి	89.8	67.5	...	12.87	19.11
కర్నూలు *	92.0	68.8	...	18.52	25.06
కడప	85.6	72.8	...	16.91	28.18
చెంగుళూరు	75.8	68.8	...	23.68	38.24
కెల్లూరు *	76.8	71.0	0.96	24.80	36.11
నల్లమ *	75.9	70.4	...	17.50	36.42
కోయంబత్తూరు *	82.2	70.4	...	16.60	18.72

వాయుభారము బంగాళాఖాతముయొక్క వైర్చుతి భాగమున పోయినది; ఈ త్రైకూర్కములలోను దక్షిణ హిందూస్థానమునను తగ్గినది. తుపాను ఇంచుమించు త్రైకూర్కములు ముగా సాగినది. సెటి తెల్లవారి 8 గంటలకు నువ్వి బందయిన కాగ్నేయునుగ తుపాను ప్రదేశము 200 మైళ్ల వైశాల్యము కలిగియుండెను. ఉత్తరసర్కారుల తీరములో ఈకాస్య వాయువులు బలముగా వీచుచున్నవి; సహద్రోహులకల్లోలుముగ నున్నది. మదరాసు తీరమున గాలి సాధారణముగా నున్నది. ద్వీపములలో దక్షిణాగ్నేయవాయువులు బలముగా వీచుచున్నవి. తుపాను చాల బలముగానున్నది; బహుశా ఈ కాస్యముఖముగా బంగాళాఖాతముయొక్క యగ్రభాగము వైపు కొట్టుకొని పోవచ్చును. ఉష్ణస్థితిలో మార్పు లంతగా లేవు మదరాసు తీరమునను కర్ణాటక దేశమునను తపస్స సాధారణోష్ణస్థితి మామూలుకంటె నధికముగా నున్నది. పగటి యుష్ణస్థితి దక్షిణమున మిక్కిలి తక్కువ. నేలములో మామూలుకంటె 12డిగ్రీలు తక్కువ; చాలచోట్ల 6 మొదలు 12డిగ్రీల కంటకు తక్కువ సాధారణముగా రాత్రి యుష్ణస్థితి యధికము. దత్తమండలములలోను హిందూ ద్వీపకల్పముయొక్క వాయువ్య భాగమునను వాయువు లో చెచ్చు లేదు వాయువ్యోత్తర మామూలుకంటె తక్కువ. ఆకాశము తూర్పు తీరమున మేఘచ్ఛాదిత మైయున్నది; దక్షిణమున మబ్బుపట్టి యున్నది; వాయువ్యభాగమున కొంచెముగా మబ్బుపట్టినది. విశాఖపట్టణమున 1.20, గోపాలుపురమున $\frac{1}{2}$ అంగుళముల వానకురిసినట్లు తెలియవచ్చినది. తుపానులు బంగాళాఖాతముయొక్క యుత్తరపుదిక్కు పట్టుకొలది చెన్నరాష్ట్రమున వాతావరణము నిర్మలముగా నుండవచ్చును.

ఆర్. ఎల్. బోస్సు,

సా.తా.పరణి కామ్రజ్ఞుడు.

ఆ మృతాంజనము

అన్ని నొప్పులకు పరమౌషధము

వెల స్వల్పము

తల నొప్పులకు
వేరు పొందినది.
సణము లే కుండిన
మీ పైకము మీకు
ఇయ్యబడును.
వనమూలికలచే
చేయబడును.
సువాసన గలది.

గుణ మధికము

పంచభాషను
చూచి కొనిన
మోస ముండదు.
ఒకసారి పరీక్షించి
చూడుడు.
చక్కని డబ్బితో
వెల ౮ అణాలు.
అన్ని దుకాణముల
లోను దొరుకును.

అ మృతాంజన ముడి పో,

6, తంబుశ్శెట్టి వీధి, మదరాసు.

109, ప్రేమి రోడ్డు, పోర్టు, బొంబాయి

ఆయుర్వేదకళాశాల, చెన్నపురి.

(1045)

ఈ కళాశాలతో చేరిన ఆయుర్వేదభూషణ, భిషగ్వరపరీక్షలకును, అఖిలభారత ఆయుర్వేద విద్యావీర పక్షమున జరుగు ఆయుర్వేదాచార్య, విశారద, నైద్య, ఈ పరీక్షలకును ప్రత్యేకశాఖ లేర్పరుపబడి విద్య కలపబడును.

నూతన తరగతులు 1919 జనవరిలో ప్రారంభమగును.

జీతములు:—ఈయన వ్యవసాయ శాఖకు నెలకు 5 రూపాయలు. తదితర శాఖలకు 3 రూపాయలు. ప్రవేశపరీక్షయందు దుష్టిర్ణులగు కొందరికి విద్యార్థి వేతనము లొసగుటచును.

యోగ్యతాంశములు:—భిషగ్వరకాఖ తప్ప తక్కిన కాఖలలో చేరగోరువారికి సంస్కృతమున చక్కని భాషాజ్ఞాన ముండవలయును. భిషగ్వరకాఖకు మాత్రము అంధ్రమునగాని, ద్రవిడమునగాని చక్కని జాన ముండిన వాలును. ప్రతికాఖకు 50 గురతు మాత్రమే ప్రవేశము కలదు.

వరమలను దేలియగోరువారును దరఖాస్తు ఫారములను బడయగోరువారును మదరాసు మాంట్రుగోడులో నుండు

తెంతినిలాసము :

“శుండిట్”

మదరాస్.

చెన్న పురి ఆయుర్వేద కాలేజి, పిన్నిపల్

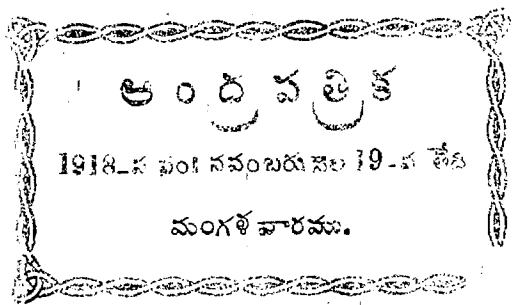
పండిత డి. గోపాలాచార్యగారికి

|| చాచికో నవలయును.

సిద్ధాది సంవత్సరాది సంఘిక

ఈ సంచికలో రాజకీయ సారస్వత సాంఘిక సాం గ్రామిక విషయములు వీ లగునెడల వేఱువేఱు భాగములుగ ప్రచురించుటకు ప్రయత్నింపఁబడుచున్నది. ఆంధ్రులకు సంబంధించిన విషయములకు ప్రముఖత యాయబడును. కాబట్టి యుపవిలేఖక మహాశయులు యథాప్రకారము తమ వ్యాసములను డిసెంబరు నెల లోపల పంపివై శేర్కొనబడిన విషయ విభజనమునకును, సంచికయొక్క సకాల ప్రకటనమునకును సాయపడఁ బ్రార్థితులు.

సంపాదకుడు.

పరిశ్రమలు: ప్రభుత్వసహాయము

పారిశ్రామికాభివృద్ధి విషయమై, ప్రభుత్వమువారు జోక్యము గలుగజేసికొనుట భావ్యముగాదని, కొంతకాలము క్రిందటివరకును పరిపాలకుల యభిప్రాయమై యుండెను. మద్రాసు ప్రభుత్వమువారు పారిశ్రామిక శాఖ నొక దానిని నెలకొల్పి దలపెట్టినపుడు, ప్రభుత్వ కార్యదర్శి గారగు మాజీ ప్రభువుగా గా ప్రయత్నమును విరమింపజేసెను. కాని ఈ శాఖ పిమ్మట నెలకొల్పబడెను. రానురాను, పారిశ్రామికాభివృద్ధియందు విషయమై ప్రభుత్వము వారు తటస్థభావము బూనవలయునను నిర్ధారణము మార్పుజెందుచున్నది. ప్రభుత్వమువారు సాయము జేయుచో వర్తకము లభివృద్ధి జెందవని, పారిశ్రామిక విచారణ సంఘమువారు తమ నివేదికయందు స్పష్టముగ సూచించిరి. ప్రభుత్వదృక్పథమునందు మార్పులు గలుగుచున్నందులకు సంకలనము పొడముచున్నది. ప్రభుత్వమువారింతవరకును పారిశ్రామికాభివృద్ధియందు నిమిత్తమై విశేషముగ కృషి సలిపినటుల గాన్పించును. పారిశ్రామిక శాఖలోయొక యగు సి. యె. ఇన్స్పెక్టరు తయారుజేసిన 1917-18 సంవత్సరపు నివేదిక మాయెగులు నున్నది. ఈ నివేదికను పరిశీలించుచో, యీ రాజధానియందు జేయవలసిన పరిశ్రమలు కొనసాగుటకు పట్టు గలవ్రాకనుగొనుట కీ యుద్దోగి కొంతవరకు కృషి సలిపినటుల గాన్పించుచున్నది. ఇంతవరకును చేకూరిన ఫలితములు మాత్రమంత తృప్తికొనుగ నన్నిటయు. ఈ నివేదికను బరిశీలించిన నొక్క విషయము మాత్రము గ్రస్తుట మగుచున్నది. ఎన్నియో సూత్రపరిశ్రమల నిరాజధానియందు నెలకొల్పి, ఈ జేశము నైశ్వర్యవంతముగ నాకంచుటకు ఏ శ్రమకములు గలవని స్పష్టముగ చూపుచున్నది. ఇంతయే గాక, ప్రజలు తమ ప్రాతఃకాలముల విడివాడనేరక పరిశ్రమల విషయమై కొత్తదారులతోకొరను నిర్ధారణమునందు సత్వము లేదని ధ్రువపడుచున్నది. ప్రజలలో ప్రాచీనమార్గాలపై నభిమాన మున్నమాట సత్యమే. అట్టి యభిమాన ముండుట గూడ యవసరమే. కొత్తవింత జూచినపుడెల్లను, అందరి సాధ్యాసాధ్యములను గుర్తెలుగనేరక, నష్టముల పాలుగకుండ ఈ యభిమానము ప్రజలను సంరక్షించుచున్నది. కాని సూత్రపరిశ్రమలు లాభకరము లని ప్రజలకు స్ఫురించినపుడు మాత్రము, వారు ముందంజవైచుట కేమాత్రము వెనుదీయరని స్పష్టపడినది. ప్రజలలో గలుగుచున్న సూత్రసోత్సాహము నాధారపరచికొని, ప్రభుత్వ నిపుణులు వారికి సరియగుమార్గముల జూపి సానుభూతితో కృషిసలుపుచో, దేశాభివృద్ధియందు త్వరతో చేకూరు ననుటకు సందియ ముండదు.

ఇన్స్పెక్టరు నిరుటి వత్సరము ముందుసామానుల కంట్రోలరుగ గూడ నియమింపబడిరి. ఈ పనితో, వీరికి విశేష కాలము సరిపోయినది. ఇవిగాక, వీరికిర బాధ్యతలు మోపబడినవి. అట్టితర, వేరొకయుద్దోగిని పారిశ్రామిక శాఖను పరిపాలించుట కేర్పరచిన నెంతయో భావ్యముగ నుండెడిది. యుద్ధానంతరముల కొర కీ శాఖపై

నుపేక్షవహించుట నష్టదాయకము. ఇన్స్పెక్టరు తీరిక విశేషముగ లేక 51 దినములు మాత్రమే పర్యటనము గావించి రని తెలియుచున్నది. ఈ సల్పవ్యవధిలో వారెక్కుడు శ్రద్ధవహించి రనుటకు, వీలు గాన్పించదు. నివేదిక వత్సరము స మద్రాసు వాణిజ్య పారిశ్రామికాభివృద్ధికి యుద్ధ కారణము చేసనేకముగ సంతరాముములు గలిగినవి. సరకుల రాకపోకలకు చైలుపాకర్యములుగాని, నాకాపాకర్యములుగాని చాలవరకు తగ్గినవి. రంగులు లేనందువలనను, నూలుధర హెచ్చుటచేతను నేతపరిశ్రమ మూలబడినది. కాని యుద్ధానంతరములకు నలయు పరిశ్రమలను ప్రభుత్వమువారు వశపరచికొనిరి. ఇటులనే ఆహారవదార్థముల ధరలను గూడ యుద్ధారంభమునుండియు, ప్రభుత్వము వారు నిర్ణయించి యుండినచో యంతటి వివరీతపు కటవేర్పడి యుండకుండెడిదే. స్త్రీమణులు లేని లోపముచే, దేశీయనాకలను నిర్మించుటకు ప్రజలు శ్రద్ధవహించి యుండుట, ప్రశంసాపాత్రము. రాజధాని తూర్పు తీరమునందును పడమటి తీరమునందును దేశీయనాకలత్పధికముగ నిర్మింపబడినవి. ఈ పరిశ్రమకు ప్రభుత్వమువారు తగిన ప్రోత్సాహము గలిగించుట లాభకరము. యుద్ధమునకు గావలసిన పరికరములను సప్లయిచేయుటలో చెన్నరాజధాని యితర భాగములకు దేవికిని తీసిపోలేదు. మద్రాసునుండి పంపబడిన తోళ్లు, మిత్రమండలి నైనికలకు బూట్లకు దయారుజేయుట కుపయోగపడినవి. మద్రాసు ఆముదపు విత్తులనుండి తీసిననూనె వాయు విమానములకుపయోగించబడినది. ఈ వత్సర మొక్కమాసములో 5000 టన్నుల కొబ్బరినూనె చెన్నరాజధానినుండి పంపబడినది. ఇటులనే, తేయాకు, కాఫీ, రబ్బరు మొదలగు సరకులు చెన్నరాజధాని రేవుపట్టణములనుండి నధికముగ నెగుమతి గావించబడినవి. బక్కింగుహము కర్నాటక మిల్లులనుండి కాకివత్తులను నైనికలనుమిత్ర మంపబడినవి.

మద్రాసుపారిశ్రామికవస్తుప్రదర్శనసభ నిరుటి వత్సరము డిసెంబరునెలలో జరుగదముగ జరిగెను. ఆప్రదర్శననుందు, స్వదేశపరిశ్రమాభివృద్ధికి మిత్రలేని యవకాశములు గలవని నిరూపింపబడినది. పరిశ్రమల యజమాను లెవరియనను, సంవత్సరమున కొకమారు 15 రూప్యముల కాంపొడింగు ఫీజు నిచ్చుచో, ప్రభుత్వనిపుణుల పారిశ్రామిక నిలయములను సందర్శించి తగిన సలహాల నిచ్చుట కేర్పాటులు గావించబడినవి. ఈ యేర్పాటుక్రింద 145 నిలయము లిట్టి యవకాశము నుపయోగించిన వని తెలియుచున్నది. దేశీయ యవకాశము నధికముగ నుపయోగించికొనగోరుచున్నారము. ఈ వత్సరము నూనె యింజనులకు నూనె లభింపక, చిన్ని ఫ్యాక్టరీల యజమానుల నేకచిక్కులకు లోనయిరి. అయినను కొందరు రంపపుపాట్లు, ఊక మొదలగు వాటితో యింజనుల నడుపుచున్నారు. విద్యుత్తు మిల్లుల పరిశ్రమ డ్రా తాలూకాలో అభివృద్ధి గాంచుచున్నది, అనేకు లీ పరిశ్రమకు బూనుకొనుటచే లాభము చాలవరకు తగ్గినది. ఇందుకుతోడుగ, విద్యుత్తు రాకపోకల పాకర్యములు లేక, ఈ పరిశ్రమగూడ మూలపడినది. బెజవాడలో సిమెంటు పరిశ్రమ అభివృద్ధిజెందుటకు వీలు గలదని తెలిసినది గాని, యింకను విచారణ పూర్తి గాలేదు. ఇట్టి ముఖ్యవిషయముల గూర్చి, సుస్థితములు లాభకరము గాదు. ఇటులనే కాటను జిమ్మింగు ఫ్యాక్టరీల విషయమై విచారణ గావించ దలపెట్టబడెను గాని, కార్యావసరముల చే నిదియు

మానివేయబడెను. చెన్నపురిలో గ్లాసుల తయారుజేయుటకు నిర్దేశింపబడిన యంత్రసామగ్రి అలహాబాదు గ్లాసువర్కువారికి విక్రయింపబడెను. ఈ పరిశ్రమను మద్రాసునుండి వీల తీసివేయవలయునో దోచలేదు. పెన్సిలు ఫ్యాక్టరీ మాత్రము కొంత యభివృద్ధి జూపినది. కాపీయింగు పెన్సిల్లు మంచివి తయారయ్యెను. కాని, తగిన సప్లయ లభింపకపోయెను. ఇన్స్పెక్టరు రీవిషయమై నెక్కుడు శ్రద్ధవహింపలేదని విచారించుచున్నారు గాని, పరితాపములతో ప్రయోజనముండదు. ఒక యుద్దోగి నే సనేకపనులకు నియమించుచో, ఏకవియు తిన్నగ నెలవేటదు. ఇట్టి ముఖ్య విషయమై వ్యయముగూర్చి సంకోచించుటచే, విషయము లభింపకున్నది. పూనలూరు కాగితపు మిల్లును వసులను నిర్విఘ్నముగ కొనసాగింపుచున్నది. ప్రభుత్వ సహాయము సపేక్షించుటలేదు.

యుద్ధ సూరంభమున పిమ్మట జర్మనీనుండి రంగులు దొరకుటలేదు. ఆంగ్లేషాధికారు లింతటితో నిరుత్సాహము జెందక, పరిశోధనల జేసి కొత్తరంగుల దయారుజేసిరి. కాని హిందూదేశమునందు మాత్ర మాలోచనలతో కాలముగడువబడినది. ఆ కారణముచే నేతపరిశ్రమ మిగుల ట్టికించినది. బ్రిటీషురంగులైనను ఈ రాజధానికి విశేషముగ రాలేదు. యుద్ధాంతమున, జర్మను రంగులు తిరిగి దేశమును ముంచివేయవచ్చును. అయిచు సంవత్సరముల వ్యవధిలో, స్వదేశపు రంగులను తయారుజేయ లేకుండుట, పారిశ్రామిక శాఖవారి ప్రయత్న లోపమును చాటుచున్నది. యుద్ధమునకు చెన్నపురి లోళ్లను సప్లయ జేసినదని తెలిపి యుంటిమి. లోళ్లపరిశ్రమను నేర్పుట కొక పాత శాల స్థాపింపబడినది. ఇందు విద్యాధికులగు భారతీయులు ఏవగింపు చూపకుండ, లోళ్లను నునుపు జేయుచున్నారని, ఈ నివేదికము దెలుపుట సంతస కారణముగచున్నది. నేత పరిశ్రమ విషయమై, స్టేషంటిలు మగ్గములను నేతగాండ్రనేకులు విరివిగ నుపయోగించు చున్నారు. ప్రజలు ఉపయోగమును బాగుగ గుర్తెలిగిరేని కొత్త పనిముట్లనుపయోగించుటకు వెనుదీయరని, యిందుమూలమున తేటతెల్ల మగుచున్నది. నిరుటివత్సరము పరిశ్రమల గూర్చి సమాచారము దెలుపుట కొక సంఘము నిర్మింపబడునని సూచింపబడుటగాని, ఇన్స్పెక్టరుకి తీరిక లేక ఈ పనికి బూనుకొనలేదు. నిపుణు లగు పనివారలను తయారు జేయుటకు కాకినాడలోను మధురలోను పాత శాలలు స్థాపింపబడు నని, ఈ నివేదిక సూచించుచున్నది. సాహిత్యవిద్యను, పారిశ్రామికవిద్యను జతజేర్చి నేర్పినగాని, పారిశ్రామికాభివృద్ధియందు కొనసాగ దని ఇన్స్పెక్టరు సూచించిన విషయము సత్యమును ప్రతిపాదించుచున్నది. హిందూదేశ మభివృద్ధి జెంది, విశ్వర్యవంతముగుటకు, పరిశ్రమ లభివృద్ధి జెందుట ముఖ్యవసరము. ప్రస్తుత నివేదికను బట్టి, ప్రభుత్వము వారివిషయమై విశేషశ్రద్ధ వహించినటుల గానరాదు. తీరికలేని యుద్దోగివై ఈ భారమంతయు బడచెచుట హ్యాయము గాదు. పారిశ్రామిక విచారణ సంఘనివేదిక సూచనల విక నైనను వెంటనే యమలులోనికి దేనిచో, స్వదేశపరిశ్రమ లభివృద్ధి గాంచనేరవు. బ్రిటీషువారును, అధినివేశ రాజ్యముల వారును, తమ సరకులను హిందూదేశమున విస్తరింప జేయు ప్రయత్నించుచున్నారు. జపాను అమెరికావారి పనిని యుద్ధారంభమునుండియు ప్రారంభించిరి. శత్రుదేశములు హిందూదేశపు మార్కెట్టును మరియొకమారు స్వాధీనపరచికొన నికమీద ప్రయత్నించును. ప్రపంచజాతుల పోటీలమధ్య హిందూదేశ మెన్న

టికిని నలుగవలయువా, లేక హిందూదేశకర్తవ్యము లకు భావ్యభివృద్ధి కవకాశముగలదా యని, దేశభి మానులు నిలిపించుచున్నారు. హిందూదేశము నకు వాణిజ్యస్వాతంత్ర్యము లభించినది, ప్రపంచ స్పర్ధ నుండి విడిపించుకొన జాలదు. రానున్న రాజ్యాంగసంస్కరణములలో నీ ముఖ్య పరము నాంగ్లేజేపు పార్లమెంటు సభవారు ప్రసాదించుట భావ్యము. లేనిచో, చారిత్రామికాభి వృద్ధి విషయము ఆశ్చర్యకరముండజాలదు.

ధరల నిర్ణయము

—(0)—

ఈ వార్తపు ఫోర్టు సెంటు జార్జి గెజట్టులో, నీక్రింది ప్రకటనము గాన్పించుచున్నది.

“నె 69 రు.—(1915 వ సం॥పు 1 దగు) 1915 సం॥ త్వరపు అవసరపు చట్టముల అనుబంధములను చేయుటకై ఆట్టులో చేర్చి చదువబడు (1914 వ సం॥పు 9 వ దగు) 1914 వ సం॥త్వరపు నర్తకపు సరకుల ఆ శీతముయొక్క 8 వ సెక్షనుచేతను తమకు కలగజేయబడిన ఆధికారములకు చెల్లాయించుటలో, ఆలోచన సభలో కూడిన గవర్నరుగారు 150 వలకులకు మించిన యేదేని పరిధాన్య

రాగులు మనో 100 వలకులకు మించిన బియ్య

జొన్నలు మనో తమ వశమునందో తమ యధికారము

సజ్జలు క్రిందనో తిరిగియుండునట్టి యా రాజధాని

లోని ధాన్యపు భామందులందఱను, వాటియు

మార్జినులో విజరించుచుండు ప్రైవేటు ధాన్యములు మొత్తము మీద 100 వలకులకంటె అధికముగా ఈ రాజధానిలో తమకేవలముగని తమ యధికారముక్రిందగాని కలిగియుండు అట్టి ప్రైవేటుధాన్యముల భామందులందు, ఈ ప్రకటన ప్రచురింపబడిన పదునాడుగు రోజులలోగా అట్టి నిలువ సరకులను గురించిన తప్పిళ్ళకు, ఆ నిలువ సరకులు ఎవరి అధికారప్రదేశ ములలోను నున్నవో ఆ తహసీలుదారునికి గాని స్వతంత్ర చార్జిగల డెప్యూటీ తహసీలుదారునికి గాని, యామకులయునని ఆజ్ఞాపించుటకు అనుగ్రహించినవారైరి.

నోటు.—సదరు ఆదేశము ప్రకారము, సచిప్తిభావం దున్న, ఏజెంటుగాగాని ఇతర విధముగాగాని అమ్ముట కధికారము గల ఏ వ్యక్తియైననున్న, భామందు అనే మాటలో చేరుదురు.

ఎ. ఆర్. నేవ్,

గవర్నరు సెక్రటరీ”

వై ప్రకటనము, ఆహారపదార్థములను ప్రభుత్వమువారు స్వాధీనము చేసికొను నిమిత్తము, ప్రకటించబడియుండవచ్చును. ధరల నిర్ణయమున కిది ప్రథమప్రయత్న మని కాన్పించుచున్నది. కాని ప్రభుత్వమువారి యుద్దేశ మెద్దియో ఇంకను తెలియలేదు. మైనూరు ప్రభుత్వమువారి విషయ మయి కార్యసాధనమునకు గడంగిరి. దేశములో నిలువయున్న ఆహారపదార్థముల లెక్కలను ప్రభుత్వమువారు తేల్చిరి. ఏ మనుజుని యొద్ద నయినను, కుటుంబమునకు సంవత్సరమునకు సరిపోవు ధాన్యమునకు వైగ నున్నచో, ఆ వైభాగమును ప్రభుత్వమువారు విక్రయించుకొనెదరు. సివిలు సప్లయల డైరెక్టరుగారు, అవసర మగు ధాన్యపు ఎగుమతులకును దిగుమతులకును బాధ్యత వహించెదరు. ఆహారపు కంట్రోలరుగారు అన్నిమండలములలో నాహారపదార్థములు సమానముగ లభించు బాధ్యత వహించెదరు. అటులనే జిల్లా లకు డిప్యూటీకమిషనరులును, తాలూకాలకు అమల్ దార్లును, బాధ్యతవహించెదరు. దేశమందంతటను ధరలు నిర్ణయించబడును. ఈ కార్యమును సక్రమముగ కొనసాగించుటకు ఆహారపు తనిఖీదార్లు నియమించబడిరి. దివాను విశ్వేంద్ర రాయ్ గారి విషయమై అత్యంతశ్రద్ధ వహించుచున్నారు. ప్రజలకు రోజున కొక మార్గయినను తిన్నగ తిండి లభించుటలేదని, వీరు విచారించుచున్నారు. బ్రిటిషు ఇండియా ప్రజల సీతి యంత

కన్నను దుర్భరముగనున్నది. బ్రిటిషు ప్రభుత్వము వారు సత్వరముగ నాహారపదార్థములు చౌకగ లభించుట కేర్పాటుల జేయని యెడల, దేశ దుస్థితి ప్రబలము గావచ్చును. యుద్ధము ముగియుటచే, వైల్డే సౌకర్యము లెక్కుడుగ నేర్పరుపవచ్చును. ఈ బాధ్యత యంతయు ప్రభుత్వము వారివై నిలిచియున్నది. దీనిని త్వరలో సంతృప్తి కరముగ నిర్వహించ ప్రభుత్వమువారిని గోరుచున్నాము.

బిసెంటుగారు : పార్లమెంటు సభ్యుత

నిన్నటి న్యూయిండియా పత్రికలో నీ సంతోషవార్త గాన్పించుచున్నది.

“బిసెంటుగారు బ్రిటిషు పార్లమెంటు లో సభ్యురాలుగ ప్రయత్నించ గోరబడినది. నలయు ధన ముపుడే సమకూర్చబడినది. స్నేహితులచో వాలోచించి, ఆమె యీ క్రిందితంత్రీవార్త నంపెను.

“విజయమున కవకాశ మున్నచో, నిలిచెదను. లేదని తక్షణమే నిలుచుట నా కెక్కడిద్యము. లేదనితప్పు కార్యక్రమము, ప్రధానమంత్రి నిల్చునగర్ల యధాశయముల నామోదించుటయు, నిర్దేశునకును ఇండియా దేశమునకును స్వరాజ్యమును ప్రసాదించుటయునన్నిగోరుటయు, నావిధానము”

ఆమె ఇంగ్లండు లో నుండునెడల, లేదని యుద్దయమునందును స్త్రీ యుద్దయమునందును 1874-వ సంవత్సరమునుండియు పార్లాని యందు లచే, విజయము గాంచవచ్చును. కాని, ఇండియాలో నుండుటచే, ఆమెయెడల వ్యాపింపజేయబడిన దురూహాలవలన, విజయము గలుగునని నిశ్చయముగ జెప్ప వీలులేదు. అయినను, హిందూ దేశపు సేవ జేయుట కామె కేమాత్ర మనకాశమున్నను, ఆమె యుపయోగింపకుండ నుండజాలదు.”

నిన్నటి పత్రికలో, స్త్రీలు పార్లమెంటు సభ్యులుగ నుండవచ్చునని ప్రభువులసభలో నాఖరు మారు అంగీకరింపబడిన దని, ప్రకటించియుంటిమి. అపుడే బిసెంటుగారికి సభ్యురాలుగ నుండవని మీుపు దగిలినది. హైందవ స్వరాజ్యోద్దయమునకు కట్టుగొమ్మయై, తన యావచ్చక్తి నీ యుద్దయ నానుకూల్యమునకై వినియోగించుచున్న బిసెంటు గారు పార్లమెంటుసభలో సభ్యురాలుగ నుండిరేని, హిందూదేశమున కెంతయో మహోపకారము గలుగుననుటకు సందియము లేదు ప్రాచీనచిక్రాజకీయవాతావరణము ననుసరించి, ఆంగ్లేజీములో గూడ, లేదనితక్షణమువారు రానున్న ఎన్నికలలో విజయము గాంచుట కవకాశములు లేకపోలేదు. అట్టి సీతిలో బిసెంటుగారు లేదనితక్షణపు ప్రతినిధిగ పార్లమెంటు సభలో నుండుచో, హిందూదేశమున కత్యంతలాభకరముగ నుండునని యూహింపవచ్చును. భారతీయు లెల్లరును, బిసెంటుగారికి పార్లమెంటు సభ్యుత చేరూరవలయునని, అభిలషించుచుండెద రనుట లేద్యము.

మధురకలవరము: ప్రత్యేకవిచారణ

కారవనీయు లగు బి. వి. సరసింహయ్యుడు గారు మధుర కలవరము గూర్చి శాసనసర్పాణ సభలో నీనె డడిగిన ప్రశ్నలకు ప్రభుత్వమువారు జవాబిచ్చుచు, తా మెట్టి విచారణయు నికముంచు జరుప మనియు చెల్లీగారి విచారణను ప్రచురింప మనియు, మే మనుకొనినటులనే జవాబిచ్చిరి. ఈ విషయమై ప్రభుత్వమువారికిమీద న్నట్టి జోక్యము దీసికొనరని, వారి ప్రకటనమువలననే గ్రహించవచ్చును. ప్రభుత్వవిధానమునందు మార్పులు గలిగిన గాని, ప్రజల కోర్కె లీడరని, ప్రస్తుత మగుచున్నది.

స్థానిక వార్తలు

సేలము వీరరాఘవాచార్యులు గారు.— ఈమధ్య కలకత్తాలో జరిగిన అల్లగుల కారణ మరయుటకు నియమించబడిన ఆచార్యగ్రంథమున పనిచేయుటకు సేలము వీరరాఘవాచార్యులవారు నిన్న కలకత్తాకు వెళ్లి నారు.

దత్తమండల సంఘము:—చెన్నపురి విశ్వవిద్యాలయ స్థాపకమహాత్మున సందర్శమున వై సంఘమువారు, దత్తమండలముల కట్టపరీక్షాభివృద్ధులకు శేపు శనివారమునాడు ఆతిథ్యమియి నిర్వయించుకొనినారు.

చెన్నపురి గారోగ్యస్థితి:— ఈ నెల 16 - వ తేదీ సోమంత మైన వారమున సంవత్సరమునకు వేయింటికి 81 మంది చొప్పున (అంతకు ముందువారము 119 5 మందిచొప్పున) పుక్కులైరి. 174 మంది ఇకెల్లమెంజా సమేతము జ్వరము కలవ చనిపోయిరి; 50 మంది క్యాసరోజితైత్వమువలన మరణించిరి. కలరాతిరిగి తలమాపింట్లు లున్నది; భక్తికృతవారమున 86 మందికి తగిలినది, 25 మంది చనిపోయిరి.

యుద్ధవిరామోత్సవము:— ఈయుద్ధముల సంవత్సరమున నేర్పడిన క్రీడానిదములును బాణసంచా వేడుకలను 23-వ తేదీ శనివారము రాజితోటలో జరుపబడును. క్రీడానిదములు అపరాహ్ణము 2-30 గంటల కారంభమగును. బాణసంచావేడుకలు రాత్రి 9 మొదలు 11 గంటలవరకు జరుగును. ఈ రెండు సమయములందును మెట్లండు ప్రభుదండకులు హాజరయ్యెదరు

మరణము:— కృష్ణాలో వాస్తవ్యులు బారీష్టరు పరీక్షచేసి స్త్రీలై స్వదేశమున కేలెంచి భావల్లెఘటము రాజుగారు ఇకెల్లమెంజా న్యాధిపీఠికు లయి స్వర్గస్థులై రని తెలుపుటకు మిక్కిలి చింతింపుచున్నాము. వీరు మరణ కాశనమునందు బందరు బాతి చికలకాలకు నాలుగు యెకర మల మాగాణి భూమిని తీర్చియు విద్యార్థుల విద్య నిమిత్తము పది యెకరముల మాగాణి భూమిని ధర్మముగా సొంతగి రని తెలియుచున్నది.

ఆర్యసమాజవివాహము:— తిరువర్కేటి కేంకటంగముపిల్ల వీధి యందలి వసంతోత్సవము బంగళాలో శేపు బుధవారము తెల్లవారి 9 గంటలకు తంజాపురివాస్తవ్యుడు బ్రాహ్మణ బ్రహ్మచారి టి. కళ్యాణము దరముగారికిని ఎన్. రామచంద్రరావు గారి సోదరి కలవరాలిక సాభాగ్యురతి తులసిబాయికిని ఆర్యసమాజపద్ధతి వనసరించి వేదోక్తముగా వివాహము గావించబడును. ఏ. సోమనాథరావుగారు పాలో హిత్యము గావించెదరు. గొ. ఎన్. శ్రీనివాసయ్యంగారు అగ్రాసవాధికర్యము వహించెదరు.

స్త్రీప్రాతినిధ్యము:— భారత మహిళా సంఘము వారు, మాంటాగు సంస్కరణములు కార్యరూపమున బెట్టుబడినయెడల కాశన న్యాణసభలయందు స్త్రీలకు ప్రాతినిధ్య మిచ్చుటయుక్క అవశ్యకతను గురించి యొక యుత్తరమును మాకు పంపిరి. నియోజకవర్గముల నిర్ణయించుటకు దేశమున సంవారముచేయుచున్న కమిషను వారికి దేశవాయట లందరు స్త్రీప్రాతినిధ్యావశ్యకతను గురించి వచ్చజెప్పి, స్త్రీలకు సయితము ప్రత్యేకనియోజకవర్గముల నేర్పరుపుటకు సర్వప్రయత్నములు చేయ మహిళా సంఘమువారు కోరుచున్నారు.

విజయముకొరకు సెలవుదినము
పంజాబు
పంజాబురాష్ట్రమున ఈ నెల 27 వ-తేదీ బుధవారమునాడు సెలవియ్యబడును లాహోరు మున్నగు ముఖ్యపట్టణములందు త్వరము జరుపబడును.

బంగళము
బంగళమున 29-30 తేదీలకు సెలవుదినములు పరిగణింపబడును. ఆ తేదీలలో సత్సవములు జరుపబడును.

అభిలభారతీయ కాంగ్రెసు సంఘ సంయుక్త కార్యదర్శులును, ప్రభాతవాహకులును నగు మానసీయులు భాగ్యగారి సతీతిలకము విషజ్వరపీడితయై పరలోకగతులై రని విషటకు చింతింపుచున్నాము.

జయపాఠాభ్యుదయము

(రైతు వజ్ర)

ఇంగ్లండు

అభినందనసందేశములు.

లండను, నవంబరు 17:—యూరప్‌లోని సందర్భమున కనడా, ఆస్ట్రేలియా న్యూజీలాండు దక్షిణాఫ్రికాలో సహా సామ్రాజ్యపు వివిధభాగముల నుండి రాజుగారికి పంపబడిన అభినందనసందేశములను వార్తాప్రచారక సంఘమువారు ప్రకటించిరి.

సంధివిషయములను గూర్చిన యుద్ధోగము.

సంధి విషయములనుగూర్చి ఇండియా మంత్రి కార్యాలయమున రాజకీయ కాలియందు మాంటాగూ గారికి సహాయముచేయుటకు సర్ హామిల్టన్ గ్రాంటుగారు ఇండియాభేతమునుండి వెంటనే ఇంగ్లాండు భేతమునకు వెళ్లెదరు.

ఒక మరణము

లండను, నవంబరు 16:—డాక్టర్ ఎ. ఎఫ్. హార్కెలి గారి మరణము ప్రకటించబడినది.

సర్ జార్జి లాయిడ్ గారి సూత్రసవగము

లండను, నవంబరు 15:—సర్ జార్జి లాయిడ్ గారు తమ వర్గమున నీక్రిందివారిని నియమించిరి:—మేజరు జె. జి. గ్రేగ్ (పయనీర్లు మిలిటరీ కార్యదర్శి) వి. పి. కపి; ఐ. సి. ఎస్. (ఆంధ్రరంగిక కార్యదర్శి) కెప్టెను బెన్సన్ (నైసేడియరు పటాలము) సి. నాథన్ (సరైఫలము) ఆంగరక్షకులు.

వైప్రచారము

లండను, నవంబరు 17:—నేటిదియను అన్ని చర్చల యందును దైవప్రార్థనలు జరుపబడెను. విదేశస్థులకు లాభములు పెట్టుమిక్కిలై అభియందును వెంటనే పాల్కు కేఫ్ డ్రెయింగునుండి. రాజును రాణియును గార్డుస్ సామెలందు ప్రార్థనల నాచరించిరి.

నౌకావిరామపు మరతులు.

లండను, నవంబరు 18:—జర్మనీనాకా సేనాని వాసు మూడు కీర్తిపరిజయే నాకలోనికి వచ్చెను. అతడు మామూలును చార్జులను జరిపినవెనుక నువ్వోగు లభిని అడ్డీరలు బెట్టి గారియొద్దకు తీసికొనివెళ్లిరి. అచట చాలనేపు వారు చర్చించిరి పత్రికలు ప్రకటించినవి.

ప్రాము

ప్రాచిదేశ మంతయు విముక్తమగుట.

పారిసు, నవంబరు 16:—పెటిటూపారిస్ అనుపత్రిక ఇప్పుడు పరాను దేశమంతయు సంపూర్ణముగా శత్రువులనుండి విముక్తమయ్యెనని వ్రాసినది.

బ్రిటిషు ప్రకటనము.

లండను, నవంబరు 17:—మన 2-వ 17-వ సేనలు యుర, రాలిన్సుగార్లక్రింద నేటిదియను సంధిపరతుల ప్రకారము మిత్రమండలి ఇతర సేనలతో గలియుటకు ముందుకు జరిగెను. ముందున్న సేనాభాగము ఇందుమించుగా సెర్ ఫాం బెక్ డ్రిమిస్ వైటన్ లాలో వేన్ సాయిగ్నిస్ ఎంఫిక్ (నినోవ్ దక్షిణమున) పంక్తిని జేరెను.

మిత్రమండలి ఆక్రమణము.

పారిసు, నవంబరు 17:—హావాన్ ఏజన్సీవారిట్లు ప్రకటించి:—నేటి ఆదివారమునాడు జర్మనులు వదలివేసిన దేశమును మిత్రమండలివా రాక్రమించుకొనుట ఆరంభమగును. సర్వసన్నాహముతో మిత్రమండలి సేనలు పరానుదేశపు సరిహద్దును దాటి వైనుగది ఎడమగట్టుపొడవున నుండు దేశమును క్రమముగ నాక్రమించుకొనును. ఇప్పుడు వారంభమగు విజయ పురోగమనము వైనుగదిపై సేనలు సుస్థిర మగువలయుటకు యగును. నది కడలి కంటే 80 కిలోమీటరుల దూరమున వంతెన నిర్మించు స్థానములు ఏర్పడుపబడినవి. పరానుసేనకే

ఆల్సేను లోరైను దేశమును ప్రవేశించు గౌరవ ముండును. పరాను సేన కేవలదినము మెట్టుపురమును ప్రవేశించి కాలురాండు వల్ల హావాన్ అను స్థానము నాక్రమించుకొనును. జర్మను యుద్ధ సామగ్రిని 5000 ఫిరంగులను, 2500 మర ఫిరంగులను మిత్రమండలి కొనుగటు క్రమముగా జరుగును.

ఆల్సేను లోరైను విముక్తి.

లండను, నవంబరు 17:—పారిసునుండి ఈక్రింది తంతి వార్త వచ్చుచున్నది:—ఆల్సేనులోరైను విముక్తిసందర్భమున గొప్ప ఉత్సవపదార్థము జరిగెను. నోటర్ డేం అను చర్చియందు ఇతరచర్చిలయందును “జీడియం” అను ప్రార్థన చదువబడెను. మధ్యాహ్నము పాంపు ఎలీసన్ లగుండ ఉత్సవము నడచెను. ఉత్సాహవంతులగు ప్రజ లనేకు లీయూత్స్ కమును తిలకించుచుండిరి.

మిత్రమండలివారు మరల దేశము నాక్రమించుట.

లండను, నవంబరు 17:—యూరప్ రామపు మరతుల ననుసరించి దేశము నాక్రమించుటకు జనరలు పియ్యుర రాలిన్సు నుగార్లు పురోగమము సలిపిరి. నినోవాకు దక్షిణమున సెర్వాంటిను. (ప్రి-సిస్టును-పిటను-లా-లాడ్విరి-సోయినను పత్తిని వాగు చేరి. జర్మనులు వదలిన ప్రదేశము నాక్రమించుటకు ఆదివారమునాడు పురోగమము ప్రారంభమగునని హామీ సంఘమువారు తెలిపిరి. సేనలు వైనుగదికి ఎడమగట్టునున్న దేశమునంతనుగూడ క్రమముగ నాక్రమించును. ఆ సేనలు వైనుప్రాంతమున స్థిరపడి 80కిలోమీటరులవరకును వంతెన మొగలను భద్రపరుచును. ఆల్సేను లోరైనులలో ప్రవేశించువునతి పరానువారికే వదలబడెను. వారు 16-వ తేదీని మెట్టులో ప్రవేశించిరి. మరియు కోర్మానుండు మహాన నాక్రమించెదరు. జర్మనులు క్రమముగ సాగులను 5000 ఫిరంగులను 2500 మరఫిరంగులను స్వాధీనపరచెదరు.

పురోగమము.

లండను, నవంబరు 18:—నిన్న చేతువను పురోగమమును బ్రిటిషు సేనలు ప్రారంభించెను. పతాకములును బాండు వాద్యములును కోలాహలధ్వనులును చెలగ సేనలు నడచినవి. 11 గంటలకు సరికి తాత్కాలిక విరామపు మరతుల హద్దును సేనలు దాటలేదు.

అల్సేనులోరైనుల నాక్రమించుట.

లండను, నవంబరు 18:—నిన్నను పరానువారు పురోగమము సలిపిరి. వారు సరిహద్దును దాటి బెల్జియములోను ఆక్రమితప్రదేశమునందును ప్రవేశించిరి. శత్రువైనిట్ లండనును దేశమును వదలిపోయిరి. దేశము లన్నిచోట్లను స్వేచ్ఛరుబడెనని యుత్సాహముతో నుండిరి. చోలను-నెడను-కర్మను-డనను-మెర్మిట్ - కాల్యుర - రెడికోరు చాటానెలిన్సు - చునప్టరు - అట్టిర్గులను పరానువా రాక్రమించిరి. జనరలుపారిసోరు గారు మహాన నాక్రమించిరి. ప్రజలు గంభీరస్వాగతము నొసగిరి.

మార్షలు ఫాకుగారు బ్రిటిషు సేనల వధివందించుట

పారిసు, నవంబరు 18:—ఆదివారమునాడు మార్షలు ఫాకుగారు మార్షలు ఫాకుగారికి విందుజేసిరి. శత్రువులు కడపట పరానుకులగునటు చేసినది బ్రిటిషు సేనల గట్టిపోరాటమే యని మార్షలు ఫాకుగారు నుడిచిరి. పిమ్మట బ్రిటిషు సేనలు వధివందించిరి.

టర్క్

మెసపొటేమియా తురుష్కులు

లండను, నవంబరు 15:—మెసపొటేమియా తురుష్కు సేనాధిపతి జనరలు మార్షలు ఫాకుగారు మరతుల సమర్థించి నోసలు నగరమును వదలరలె ననియు, సేనలు నిరాయుధముగా చేయవలెననియు, తురుష్కు ప్రభుత్వమువారు నోసలునందున్న తురుష్కు సేనాధిపతి కు తీరువులనిచ్చిరి. మెసపొటేమియా యందు నిలువయున్న శత్రు సేనలు లొంగిపోవుట నెమ్మదిగా జరుగునని యూపొంపబడుచున్నది.

హాలండు

హాలండులో కలతలు.

కోపను హేగను, నవంబరు 18:—హాలండులో కలతలు కలుగుటవలన కెయిజరు మరల జర్మనీకి పోవలసినదని నని లోకలాంజిగరు పత్రిక వ్రాసినది.

ఇటలీ

ఇటలీవారి పురోగమము.

రోము నవంబరు 18:—ఇటలీ సేనలు ఇస్ట్రియాలో (టెవిసో, నోవకో, ఒటెలస్కో, ఇద్రా), బోవో నాక్రమించిరి.

స్విజర్లాండు

స్విట్జర్లాండు ప్రజాసంఘసభ

బెర్న్, నవంబరు 14:—జాతీయసభ జరిగినది. ఛెవరలు సంఘమంత్రులను ఇతర ఏర్పాటులను జాతీయసభలో 186 గురు ఆమోదించిరి. 15 గురు మాత్రము ప్రతిపూలుగా నుండిరి.

డెన్మార్కు

మెక్లెంబర్గు గ్రాండుడ్యూకు

కోపెన్ హేగన్, నవంబరు 17:—ఇవివలకు మెక్లెంబర్గు గ్రాండుడ్యూకుగ నుండిన ప్రిన్స్ ఆరునతడు ఆతనిభార్యతోను కుటుంబముతోను కోపెన్ హేగనులో దిగెను. ఈ గ్రాండుడ్యూకు డెన్మార్కురాజు సోదరుడు.

ఆఫ్రికా

తూర్పు ఆఫ్రికా ప్రకటనము.

లండను, నవంబరు 16:—తూర్పు ఆఫ్రికానుండి ఈక్రింది ప్రకటనము చేయబడినది:—సంధిపరతుల ననుసరించి వాక్ లెట్టోవార్తాక్రంద నుండిన జర్మను సేన పాంబెజినది వై కసామా అనుపురమునకు దక్షిణమున ఈ నెల 14-వ తేదీ యందయము వరకుపబడెను.

బెల్జియము

బెల్జియం రాజుగారి ప్రవేశము

లండను, నవంబరు 14:—బెల్జియం రాజదంపతులు 16-వ తేదీని సవైభవముగ బ్రుసెల్సులో ప్రవేశించుటకు నిశ్చయించిరి.

బెల్జియను పార్లమెంటు

లండను, నవంబరు 16:—బెల్జియను పార్లమెంటు బహుళ: నవంబరు 21-వ తేదీని బ్రుసెల్సుపురమున సమావేశమగునని రూటరుకు జెలియవచ్చినది.

బ్రుసెల్సులో జర్మనుల దొంగతనము.

బ్రుసెల్సు నవంబరు 18:—ఈ నెల 12-వ తేదీని జర్మను సైనికులు చాల తొందరలను కలిగించిరి. వారు గోమగొనిన సామానులను పీఠులలో దుకాణములను పెట్టి విపరీతపు ధరల (మ్య 16-వ తేదీని తేదిపోయి రని బర్గోమాపురు సైనిక సంఘమువారికి తెలిపెను.

జర్మనీ

జర్మనీ సితి.

కోపెన్ హేగన్, నవంబరు 17:—బెల్జియనుండి ఈవక్రింది తంతిలివా వచ్చినది.—మాన్సు రాజమహారుడు ఒక కరత్రమును ప్రకటించి తాను బెల్జియలో దిగినప్పుడు సంధిపుత్రము సిద్ధముగా నుండెనని తెలిపెను. అతడు ఈ సంధిపుత్రము సంగీకరింపలేదు గాని యుద్ధరంగమున స్థితులను మాడ 24 గంటలలో సంధిపుత్రము మెసగుటకును ఆపుత్రమున నిరాశ్రితతయమగు నూతనప్రభుత్వసభ్యులను బెర్మోనుటకును ఆవసరమయ్యెనని కొందఱు తనతోచెప్పిరి. ఒకవారమైనవెనుక తా మందరమును ఆట్టోరు 1-వ తేదీని యుద్ధరంగస్థితినిగూర్చి పార్లమెంటువని వైనికాధికారులు మాన్సు రాజమహారునితో చెప్పిరి.

ఆఫ్రియను నౌకాబలము.

లండను, నవంబరు 17:—కటాకోనుండి ఈక్రింది తంతివార్త వచ్చినది. ఆఫ్రియా హంగరీతోడి నౌకావిషయ సంధిపరతులను కోససాగించుటకు ఇటాలియను యుద్ధనౌకలు ఇచ్చటికి వచ్చినవి.

చెన్నపురి శాసన సభ.

ప్రథమ దిన చర్య.

నేటి మధ్యాహ్నము 11 గంటలకు సెంటువార్డు కోట యందలి శాసనసభా మందిరమునందు చెన్నపురి శాసనసభ సమావేశమయినది. ఆ సభలిఖ, ఆర్. ఎ. గ్రహము, శ్రీనివాసయ్యంగారు, దత్తయ్య. జె. జె. హాల్, వార్డుల ఎడ్యుకేషన్ డివిజన్, హెచ్. ఎస్. డెంకను, సర్ ప్రాన్సిస్ స్క్రింగు, బి. వి. నరసింహయ్య, ఎ. ఎస్. కృష్ణారావుపంతులు, ఎ. నూర్జహరానరావు పంతులు, ఆర్కాటుప్రిన్సి, తాంగరు, గార్డన్ ప్రేజరు, సర్ ఎడ్యుకేషన్, టి. రంగాచారియరు, ఎ. నుబ్బరాయలు రెడ్డియారు, కె. చిదంబరనాథ మొదలియారు, ఖాన్ బహద్దర్ ఆనా ముదుతంబి మర్కయార్; సాపేబు బహద్దర్ యాతూబు హుస్సేను సాపేబు బహద్దర్ గారు, జి. ప్రిటెండ్రిగ్, బి. వేంకటపతిరాజు గారు, బొబ్బిలిరాజుగారు, కె. నూర్జహరానరావు నాయకుగారు, కె. సదాశివశర్మ, టి. రిచిమండు, పి. శివరావు, మో. రామచంద్రరావు పంతులు, వి. కె. రామనూజాచారియరు, జి. జి. గిట్టె, ఎం. సి. జి. బాడునంటు, ఎమ్. యి. కాచిమను, ఎల్. యి. బక్ష్, ఎ. బట్టరువర్మ, ఎల్. డి. స్వామికన్న పిళ్ళ, ఎ. ఆర్. నామ్, ఎల్. జేవిడ్వేను, దివాను బహద్దర్ పి. రాజగోపాలాచారియరు, సర్ ఎ. జి. కాన్హయ్య గారలు సభ సలంకరించిరి. గవర్నరుగారధ్యక్షత వహించిరి.

ప్రశ్నోత్తరములు

సభాకార్య ప్రారంభమునకు ముందు గౌరవసభ్యు లడిగిన ప్రశ్నలకు దొరతనమువారి ప్రత్యుత్తరములనిచ్చిరి.

గౌ. నరసింహయ్యగారు.

గౌరవనీయులగు నరసింహయ్యగారు మధుర అల్లరులను గురించిన ప్రశ్నలకు దొరతనమువారు, జిల్లాకలెక్టరు వ్రాసిన యుత్తరమును, అందువిషయమున తామిచ్చిన యుత్తరపులును కొద్దిదిగనుల క్రిందటనే ప్రకటించి యున్నావనిరి.

గౌ. మోచర్ల రామచంద్రారావుగారు.

దొరతనమువారి సంవత్సరము శాసనసభలో ప్రవేశ పెట్టబోవు శాసనముల విషయము రామచంద్రారావుగారు అడిగిన ప్రశ్నకు దొరతనమువారు కూడలమాడికం దేవస్థానం, మదరాసు నావికాశాసనముయొక్క సవరణ, మదరాసు జిల్లా మునిసిపాలిటీ శాసనముయొక్క సవరణవిల్లులను, ఈ సంవత్సరము సభలో ప్రవేశ పెట్ట నిశ్చయించితి మని నుడివిరి.

రామచంద్రారావు గారడిగిన మరయొక ప్రశ్నకు జవాబు మొసంగుచు దొరతనమువారు రాబోవు సంవత్సర ప్రారంభమున ప్రాథమిక విద్యాశాసనమును సభలో ప్రవేశ పెట్టెదమని చెప్పిరి.

(19) ప్ర:—బర్మా, బరిస్సా, బెంగాలు డేజములనుండి ఈ రాజధానిలోకి దిగుమతి యగు వరి బియ్యముగూర్చి

ఉ:—ఆగస్టు నెలలో 22 నేల 16 టన్నుల బియ్యమును, సెప్టెంబరు నెలలో 8,691 టన్నుల బియ్యమును బర్మానుండి దిగుమతియైనవి. ఆగస్టు, సెప్టెంబరు నెలలలో బెంగాలునుండి 2578 టన్నులును, బరిస్సానుండి 20,593 టన్నులును బియ్యము దిగుమతియైనవి. అక్టోబరు, నవంబరు నెలలలో దిగుమతియైన బియ్యము లెక్కలు యింకను రాతేదు.

గౌ. యాతూబు హుస్సేనుగారు

(20) ప్ర:—ఈ రాజధానియందలి కళాశాలలో ఇంటరుమీడియటు తరగతిలో చేర్చుకొనబడు మహమ్మదీయ, ఇతర విద్యార్థుల సంఖ్యగూర్చి

ఉ:—ఈ విషయకముగు సమాచారము ప్రభుత్వము వారి వద్దలేదు. ఈ విషయమై గౌరవనీయ సభ్యుడు విశ్వ విద్యాలయము వారి నడుగవలయును.

గౌ. రా. బి. వి. కె. రామానుజాచార్యులు.

(29) ప్ర:—నైకోల్లోని తాత్కాలిక న్యాయ మూర్తులగూర్చి.

ఉ:— ఈ విషయమై భారత ప్రభుత్వము వారితో యుత్తరప్రత్యుత్తరములు జరుపబడుచున్నవి. ఇంతకంటె ప్రస్తుత మెక్కుడు సమాచారమును ప్రభుత్వమువారు వెలుపజాలనందులకు విచారించుచున్నారు.

(30) ప్ర:—నాజరు ఉద్యోగముల పున్నె ర్మాణము గూర్చి.

ఉ:—పున్నె ర్మాణ మనుచుంపబడినది. గత ఏప్రిలు నుండి తీరమునకు సంబంధించిన విషయము లాచరణలోనికి గొనిరాబడినవి.

(31) ప్ర:—ప్రతికోర్టునకు ప్రత్యేకముగ నాజరుకు కాపీయిస్తును నియమించు విషయము గూర్చి.

ఉ:—ఈవిషయముగూర్చి ప్రభుత్వమునా రింగను యోచించు చున్నాను.

గౌ. ఎ. ఎస్. కృష్ణారావుగారు

(37) ప్ర:—ఈ రాజధానియందు దోపిడి జరిగిన స్థలములగూర్చి.

Table with 4 columns: S.No, ప్రశ్న, మండలము, నష్టము. Rows include items like మేసెల కడవకొల్లు, మట్టివాడ, అగ్నిపట్టు, చల్లపల్లి, వుయ్యూరు, లక్ష్మీపురము, అగ్నిపట్టు, కంకిపాడు, దవులూరు, చిల్లిపాడు, గుడివాడ, గుడకల్లి, మాధవరము, కేపల్లె, బొబ్బిలి, నూరవరం, బోలవరము, ఎలికపాడు, చాగలవట్టి.

8 జానువరి } నాన్నము చెలియదు
ఒకటి, రెండు } జంబులడిను
దిమ్మ లోపు }

9 జానువరి పెంటపాడు కృష్ణ రు 450 ల ధాన్యము, కిరసనాయిలు పాక కాల్యబడెను బట్టులతోను కొనబడినవి.

19 " కూటేరు రు 749 ల ధాన్యము

28 " గాడివారిగూడెము కృష్ణ తెలియదు

2 జూలై గంపలగూడెము " "

9 " పెంగోళము " "

10 " కిరిపురము " రు 572 ల బట్టులు

" అనుమరెడ్డి గూడెము " "

" రత్నవరము " "

" నరసింహ గూడెము " "

11 " బృందావనపురము " "

" దోలుపూడి " "

12 " నడలి " "

" వెంకటపురము " "

18 " తాళ్లపల్లి " "

19 " కంబంపాడు " "

31 " భగవాన్పురము " "

8 ఆగస్టు తాటిపాక గోదావరి " "

25 " అనకాపల్లి విశాఖపట్టణం రు 2500 ల గుడ్డలు, ధాన్యము

" " ఏళ్ళేడు " 4 బస్తాల బియ్యము, 22 బస్తాల ధాన్యము

" " మదరాసు మదరాసు "

10 " కాళహస్తి చిత్తూరు 28 బిల ధాన్యము

" " అక్కర్తి " 20 బిల ధాన్యము

" " నాయుడుపేట నెల్లూరు తెలియదు.

" " రాజమండ్రి గోదావరి 2 బట్టలకాణములు పొడైనవి.

" " మదరాసు మదరాసు తెలియదు.

10-11 సెప్టెం. నర్సారావుపేట గుంటూరు "

11 " నూలూరుపేట నెల్లూరు "

" " మురుకురు " 45 బిల ధాన్యం

12 " చెన్నూరు " 1 ఇల్లు దోచబడి ధాన్యము దొంగిలింపబడినది.

13 " మనుబోలు నెల్లూరు "

15 " గుంటకల్లు అనంతపురం రు 150 బట్టలు

18 " నిడుజువ్వ కడప రు 70 ధాన్యం

20 " " " రు 600 ల బట్టలు, ధాన్యము.

బోధవాళ్ళున విద్యాలయముల స్థాపనమును గురించి కృష్ణారావు గారడిగిన ప్రశ్నకు దొరతనమువారు ప్రత్యుత్తరము వ్రాతకాలల నేమియు నెలకొల్ప నిశ్చయించు కొనలేదని చెప్పిరి.

పంచమ పాతకాలలలో చదువు విద్యార్థులవిషయమడిగిన ప్రశ్నకు, దొరతనమువారు గత సంవత్సరము 152,998 మంది పిల్లలాయలు చదువుకొను 5,454 పాతకాలలు రాజధానిలో నుండి యున్నవని చెప్పిరి.

గౌ. వేంకటపతి రాజుగారు.

(105) ప్ర:— ఆహారపదార్థముల కల వేయే స్థలములలో ప్రబలియున్నదో అను విషయముగూర్చి.

ఉ:— ఆహారపదార్థములు నవంబరు 2 తేదీకి కలవున్న మండలములు

బియ్యము కర్నూలు, మధుర, తిన్నవేలి రాగులు అనంతపురము చోళ్లు గోదావరి, గుంటూరు, కర్నూలు, బళ్లారి, అనంతపురము, నేలము, కోయంబత్తూరు, తిన్నవేలి.

కంబులు గుంటూరు, కర్నూలు, అనంతపురము, నేలము.

(107) ప్ర:—రాజోలు తాలూకాలో కొబ్బరి వ్యవసాయస్థానము నేర్పజుచు విషయము గూర్చి.

(ఉ):— అయిలాపురములో గాని, రాజోలులో గాని కొబ్బరి వ్యవసాయ స్థానములకు ప్రస్తుతము యేర్పరచుకొనలేదు.

క్రిత్తికేసులైర ఆసరబిలు కె. ఆర్. వి.

కృష్ణారావు పంతులు.

సభాకార్యకమము ప్రారంభించుటకు పూర్వము ఆనరబిలు కాన్హయ్యగారు క్రిత్తికేసులైర పోలవరం జమిందారు గారినిగూర్చి యన్వేషించుచు వారి కుటుంబమునకు సానుభూతిని తెలిపి యిట్లుచెప్పిరి:—ఆనరబిలు కృష్ణారావు పంతులుగారు అయిదు సంవత్సరములనుండి యీ సభాసభ్యులుగ నుండిరి. అంతకాలమును ఆయనయొక్క గుణగణములవలనను విశేషమగు తెలివితేటలవలనను సభ్యులతో కలసి మెలసి ప్రవర్తించుటవలనను వారు సభ్యుల యెను రాగమునకును గౌరవమునకు పాత్రులయిరి. ఆయన ముఖ్యముగ కృణసాయము, రెవిన్యూ విషయమును ప్రత్యేకముగ చదివి ఆయావిషయములందు ఎక్కుడు పరిశ్రమ గావించెను. ఆయన ఉత్తర సర్కారుల జమిందారుల పక్షమున శాసనసభలో ప్రతినిధిగ నుండి కడుశ్రద్ధతో తమ విధుక్రధర్మములను నెరవేర్చి వారి మెప్పుని పొందగలిగెను. అటువంటి మహనీయుడు క్రిత్తికేసు దళుటవలన ముకందరకును గొప్పకొంత విప్పడినది. కాబట్టి సభదారు ఆయన కుటుంబమునకు తమసానుభూతిని తెలియబరచుకొనునని నేనొక తీర్మానము నుపసాదించుచున్నాను.

ప్రాంచీ:— 9, బందరు పేర్తి, వాడూరు

The Armistice.

(Continued)
(Reuter's Agency)

France

**Allied Advance.
To Occupy Territory.
In Accordance with the Armistice.**

LONDON, November 17.
The British communiqué states: The second and fourth armies under Generals Pumerand Rawlinson to-day advanced in accordance with the terms of the armistice in conjunction with the armies of the Allies. Our advanced troops have reached the approximate line Cefontaine-Pry-Siemmes-Pieton-Ledviere-Seignies-Emghien southward of Ninove.

The Forward Move.

LONDON, November 15.
PARIS—The Havas Agency states this (Sunday) begins the actual forward move of troops which are to occupy the territories evacuated by the Germans. Armies of the Entente with full equipment will advance beyond the French frontier taking gradual possession of the whole country extending along the left bank of the Rhine. The triumphant march now commencing will continue till the Allies are definitely established on the Rhine and have organised bridgeheads of thirty kilometres radius beyond the river. The honour of entering Alsace-Lorraine is left to the French who tomorrow will enter Metz and occupy Colmar and Mulhouse. The handing over of German war material 5000 guns and 2500 machineguns will take place gradually.

British Troops Advance to Occupy the Rhine Valley.

LONDON, November 18.
Reuter's correspondent at the British headquarters in a wire dated yesterday says: Advance to the Rhine was begun after daylight. Small columns debouched upon routes of the march with bands playing and men cheering and singing. The movement is based on the assumption of an advance through enemy territory hence it is impossible to give particulars of our strength or destination. Troops did not pass sentry posts marking armistice line till eleven in the morning.

Occupation of Alsace-Lorraine. By the French.

LONDON, November 18.
The French communiqué says:—The French yesterday advanced to occupy the evacuated regions. They crossed the frontier on the whole front and entered Belgium and the annexed provinces. Not a single enemy is left on the national territory. Liberated populations everywhere were most enthusiastic. We occupied Bouillon and Sedan and reached Carignan, Donon, Schirmeck, Colmar, Reichsbourg, Chateau, Salsan, Munster, Germany and Altkirch. General Hirschauer solemnly entered Mulhouse where he was given an ovation by the population.

Recovery of Alsace-Lorraine. Great Demonstration in Paris.

LONDON, November 17.
A telegram from Paris says:—There was great demonstration in honour of the recovery of Alsace-Lorraine. The Te Deum was sung in the Notre Dame and in all churches. A procession took place in the afternoon through the Champs Elysees and was watched by enthusiastic crowds.

Germany

Kaiser Likely to Return to Germany.

LONDON, November 18.
COPENHAGEN.—The "Lokal Anzeiger" says:—The Ex-Kaiser is likely to return to Germany owing to disturbances in Holland.

General Mackensen in Hungary. Troops Disarmed.

LONDON, November 17.
COPENHAGEN.—General Mackensen has arrived at Debreczin in Hungary with two thousand soldiers in motor cars. The Hungarian authorities disarmed the German troops who are proceeding home.

German Armistice Terms. Compliance in East Africa.

LONDON, November 16.
An East Africa communiqué says:—In compliance with the terms of the armistice the German force under Von Lettow-Vorbeck surrendered on the morning of the 14th on the Chambezi river southward of Kasama.

Prince Max's Statement. Military Authorities' Mistake.

LONDON, November 17.
COPENHAGEN. A telegram from Berlin says:—Prince Max has published a pamphlet in which he states that when he arrived in Berlin he found the Armistice proposal ready. He opposed the proposal but was told that the situation at the front demanded the offer of an armistice within twenty-four hours supported by the names of a new and unimpeachable Government. A week later however the military authorities told him that they had been mistaken in their judgment of the situation at the front on October 1st.

Grand Duke of Mecklenburg.

LONDON, November 17.
The Ex-Grand Duke of Mecklenburg-Schweinf with his wife and family has arrived in Copenhagen. The Ex-Grand Duke is brother of the Queen of Denmark.

Great Britain

Congratulatory Messages to the King.

LONDON, November 17.
The Press Bureau has published congratulatory messages to the King on the termination of hostilities from all parts of the Empire including Canada, Australia, New Zealand and South Africa.

The Naval Armistice Conditions.

German Admiral in Conference with Admiral Beatty.

LONDON, November 18.
Papers publish an official photograph illustrating Rear Admiral Von Meurer stepping on board the flagship "Queen Elizabeth". Von Meurer who apparently replaced Admiral Hipper previously cabled, was piped aboard in the customary fashion. The Commodore and other officers and file awaited him on the Quarter Deck. Von Meurer saluted the Quarter Deck, and the Commodore then escorted him to Admiral Beatty's cabin. The conference, in which the soviet representatives did not participate, lasted some hours entailing two sittings.

Marshal Foch Congratulates British Army.

Luncheon with Marshal Haig.

LONDON, November 18.
PARIS—Marshal Foch was entertained at lunch by Marshal Haig at the British headquarters on Sunday. Marshal Foch in his speech said that the hammer blows of the British armies were the decisive factors in the final crushing defeat of the enemy. Marshal Foch afterwards received the British Army Commanders who were warmly congratulated upon the tenacity of their troops.

Thanks Giving Services.

LONDON, November 17.
Thanksgiving services were held in all the churches today. Many overseas soldiers were present in Westminster Abbey at St. Pauls. The King and Queen attended the Guard's chapel.

LONDON, November 15.
The death is announced of Doctor A. F. Hoernle.

Turkey

Turkish Disarmament.

Surrender of Garrisons in Mesopotamia.

LONDON, November 15.
The Turkish Government has instructed the Commander of the forces at Mosul to comply with General Marshall's conditions for evacuation of the city and disarmament of the garrison. The surrender of the remaining enemy garrisons in Mesopotamia is expected to be carried out without friction.

Officer Prisoners at Alexandria.

LONDON, November 15.
The War Office announce the names of a number of officer war prisoners who have arrived at Alexandria from Turkey. They include the following officers of the Indian Army:—Lieut Colonels E. F. Baiter, and A. W. Taylor, Majors S. G. Haughton, W. M. Pearson, and E. Milford, Captains E. A. Floyer, B. S. Atkins, C. Newcomb, M. L. Puri, L. A. Anderson, C. W. Wallace, F. H. Armstrong, R. Briarly, and G. E. White. Lieutenants R. P. Leigh, Bennett, C. G. Kierlander, A. Lang, C. H. McDermott, and F. C. Sly.

General

LONDON, November 18.
ROME.—Italians advancing in the Istria have occupied Treviso, Novacco, Ottalasco, Idra and Delle.

Austrian Armistice and the Naval Clauses.

LONDON, November 17.
A telegram from Cattaro says:—Italian warships have arrived to ensure the execution of the naval clauses of the armistice with Austria-Hungary.

Belgium

German Robberies in Brussels.

LONDON, November 18.
BRUSSELS.—The acting Burgomaster has energetically protested to the Soldiers' Committee against robberies with violence and other misdeeds of German soldiers on 12th November last. The German soldiers left Brussels at midday on 16th after extraordinary scenes. German troops sold all their loot some even established little stalls in the streets and shouted their wares which were disposed of at ridiculous prices.

Bombay New Governor. Personnel of Staff.

LONDON, November 15.
Sir George Lloyd has appointed following to his staff:—Major J. G. Greig, Pioneer, Military Secretary; V. P. Cowie I. C. S., to be Private Secretary and Captain C. Benson, Grenadiers, and Captain C. Knox, Surrey, to be Aides-De-Camp.

Indian Telegrams.

FROM OUR OWN CORRESPONDENTS

(BY WIRE.)

Delhi

Peace Conference.

Bikaner Maharajah to Proceed to England.

DELHI, November 18.
His Highness the Maharaja of Bikaner is leaving at once for England as the representative of the Princes and Chiefs of India while his Majesty's Government are engaged in peace negotiations.

DELHI, November 18.
The Hon'ble Sir Hamilton Grant is proceeding at once to England to assist the Secretary of State in the Political Department of the India Office in connection with the peace negotiations.

Simla

The Sandhurst Cadetships. Five Indians Selected.

SIMLA, November 16.
It was announced in June last that ten Indian gentlemen would be nominated annually during the war for cadetship at Royal Military College, Sandhurst. Five nominations will be made for the course commencing in January next and five for the course commencing in mid-summer next. The following five Indian gentlemen of which the two last named are at present in Europe have been nominated by His Excellency the Viceroy to attend the course which commences in January:—

- [1] Syed Sikander Ali Mirza, son of Nawab Fateh Ali Mirza of Bombay.
- [2] Iqbal Ali Bag, son of Nawab Sir Afear-ul-Mulk, Commander-in-Chief of H. E. H. the Nizam of Hyderabad's Military forces.
- [3] Turan Kumar Singh, son of the Hon'ble Sir S. P. Sinha, K. C., Member of the Bengal Executive Council.
- [4] S. Madanjit Singh, son of the late S. Pratab Singh C. S. I. of Jullunder, Punjab and
- [5] Lolit Kumar Roy, son of Pyari Roy, Barrister, Calcutta.

Calcutta

A Great Research Doctor. His Bust Unveiled.

CALCUTTA, November 18.
Before a large and distinguished gathering this morning His Excellency Lord Ronaldshay unveiled the bust of Sir Leonard Rogers at the Calcutta School of Tropical Medicine. After paying a glowing tribute to the great intellectual gifts with which Sir Leonard was endowed His Excellency enumerated some of his achievements in the matter of not only adding to the sum total of human knowledge but reducing the sum total of human suffering. The Calcutta School of Tropical Medicine owed its existence to him. Not only did he succeed in persuading the Government of the necessity for such an institution but he had himself been instrumental in securing contribution towards its endowment from near and far, including a substantial gift from the Rockefeller International Health Commission of New York. He had proved himself to be not only a most skilful physician but also a most successful beggar. Thanks to his untiring efforts the total endowment fund now stood at over seven lakhs. There was one thing which required to complete the institution namely an institute of hygiene an addition which His Excellency himself was most anxious to see made. A contribution of one lakh towards this had been promised by the Indian Research Association on condition that the Bengal Government made a similar grant. His Excellency and his colleagues were proposing to make a provision for this sum in the coming budget and he hoped that the proposal would meet with general acceptance in the Legislative Council.

For Comforts of Wounded Soldiers. Rs 25,000 Donation.

CALCUTTA, November 18.
Rai Bahadur Buldeo Das Birla, has sent Rs. 25,000 to H. E. the Governor of Bombay to be spent for the comforts of the wounded soldiers. He had also sometime ago sent a similar sum to the Governor of Bengal to be spent for a similar noble purpose. He also recently contributed Rs. 10,000 to Lady Dufferin Fund. The firm of Buldeo Das Birla has altogether subscribed over two lakhs of rupees to various war funds since the beginning of the war besides taking war bonds worth more than 10 lakhs of rupees.

Bombay

Meeting of the Council of the Deccan Sabha.

Its opinion on Current Political Topics

POONA, November 15.
The Council of the Deccan Sabha, Poona, at a meeting held on the 14th November in Kiba Wada, under the presidency of Mr. R. B. Khoskar, considered the resolutions passed by the Bombay Provincial Congress Committee and sent to the Sabha for the expression of their opinion. The Council approved of the resolutions protesting against the refusal of passports to the Congress League deputations and the advisability of raising a fund to meet the expenses of the Congress deputation. The Council also expressed its agreement with the resolution of the Provincial Congress Committee demanding full provincial responsible Government in one or two advanced provinces. The Council however

expressed its inability to concur in the resolutions of the Provincial Committee protesting against the contribution of 45 millions towards the war expenditure and disapproving of the composition of the reform committees on the ground that they did not include representatives of the Congress and the Moslem League.

Punjab

Punjab Sends 4,00,000 to Fight for War.

LAHORE, November 16. The Punjab War Journal "Haq" contains a special message from the Lieutenant-Governor in the course of which His Honour writes:—I desire to acknowledge the unfaltering spirit of loyalty and sacrifice which the Punjab has shown throughout the struggle even in the days of gloom and anxiety. From the beginning of the war the Punjab has sent nearly 400,000 of her sons to fight the battles of the King Emperor in France and Belgium, in Africa and above all in Egypt, Palestine, Syria and Mesopotamia. Those men have bravely upheld the proud traditions of their province, successfully protected the frontiers of India and have borne a noble part in the achievements of final victory. The Punjab will ever cherish the memory of those brave men who have fought and fallen. It will welcome back with honour those who will now return and it will not forget those at home who though they could not share the danger of war helped to secure the peace of the province to maintain our forces in the field and to succour the wounded and suffering. I am proud that the Punjab during my tenure of office has so nobly fulfilled its duty and as the head of the province I desire to express my deep gratitude to all who have borne part in maintaining the proud position of the Punjab in India and in the Empire.

Distribution of Government Waste Land in the Punjab.

A SCHEME FOR WAR SERVICES.

LAHORE, November 16. A press communique says:—The Secretary of State has sanctioned the scheme proposed by the Punjab Government under which officials and ex-officials who have hitherto been excluded from colony grants will in case of exceptional services rendered in connection with the war be allowed to participate to a limited extent in the distribution of Government waste land in the Punjab. The scheme contemplates award by the local Government of eight grants annually for the next three years on terms which will include payment of either (a) half the market value of the land subject to a maximum of Rs. 100 per acre or (b) of two-thirds of the market value. Grants which will ordinarily consist of 100 to 150 acres each will only be made for military or political services of distinguished and exceptional character connected with war. The following gentlemen have been selected by the Lt. Governor as recipients of colony grants under this scheme during the present year:—Munshi Barkat Ali Khan, Inspector of Co-operative Societies, Hoshiarpur, Rai Sahib Paridit Shiva Nand, Tahsildar, Jullundur, Mursi Abdul Ghani, Tahsildar, Talagang; Mursi Mahtab Singh, Tahsildar, Rawalpindi; Sardar Bahadur Sardar Sukha Singh, Deputy Superintendent of Police, Bawa Bhag Singh, Extra Assistant Commissioner, President Kalsia State Council, Mirza Sultan Ahmed, Extra Assistant Commissioner, Sardar Bahadur Risaldar Partab Singh, Hony. Magistrate, Lyallpur.

Punjab Council's Loyal Congratulations.

LAHORE, November 18. At a meeting of the Punjab Council on the 20th November Sir Michael O'Dwyer will move the following resolution that the President and Members of this Council on behalf of the people of the Punjab desire to convey through H. E. the Viceroy to His Majesty the King Emperor expression of their loyal congratulations on the final triumph of his righteous cause, their profound joy at the complete overthrow of his enemies their admiration of heroic sacrifices and brilliant achievements of his armed forces and those of his gallant allies, their gratitude for inclusion of an Indian representative in the approaching peace conference and renewed assurances of their profound and unflinching devotion to his Throne and person.

Wednesday the 27th November will be public holiday throughout the Punjab. Suitable celebrations are being arranged in Lahore and Chief Centres.

Burma

Service Parade at Rangoon.

RAANGOON, November 18. The Rangoon Cathedral was crowded on the occasion of thanksgiving service. The Lt. Governor, all civil officers, the Chief Judge and Judges and leading representatives of commercial community were present.

There was a large attendance at the garrison parade service on the maiden in the afternoon at which the Lieutenant-Governor was present in state. All military units were represented and an immense concourse of people witnessed the service the race stand being filled to its utmost capacity. The Bishop was assisted by Methodist American Baptist Mr. Benian and Presbyterian clergymen. After clergy had retired Col. Pullen, called for three cheers for the allies. There were special services at the Scots Church and the Roman Catholic Cathedral which were attended by I. D. F. men in uniform. Bishop Cardot, preaching at Catholic service referred to the liberation of France and the greater union between France the land of his birth and Britain the land of his adoption.

South India

Congress Presidentship.

Accepted by Pandit Madan Mohan.

MADRAS, November 19. The Joint General Secretary of the Indian National Congress informs us:—The Hon'ble Pandit Madan Mohan Malaviya has accepted the presidentship of the 33rd session of the Indian National Congress to be held at Delhi in December next.

United Provinces

Special Services at Lucknow.

LUCKNOW, November 18. Special Services of thanksgiving for the cessation of hostilities were held in all churches yesterday. The service at Christ Church at which Canon H. Menzies, Civil Chaplain, delivered an address was attended by His Honour the Lieutenant Governor and staff. Munshi Bishan Bhargava held the thanksgiving service at Maiji Sarawathi Ghat at which the poor were fed. Temples in the civil lines were illuminated last night, the expense being borne by Mr. Triloknath Bhargava.

Central Provinces

The Rupee Currency Notes.

Regarded with Suspicion.

C. P. Government's Communique.

NAGPUR, November 18. The following Press Communique has been issued by the Finance Department of Central Provinces Government:—That the Government currency notes issued in place of silver coin are regarded with suspicion by ignorant people who have been led by advice of interested persons into believing that substitution of paper currency for coin indicate that Government is unable to meet its liabilities and that actual value of Government currency notes is less than its face value, the consequence being that people have been induced to submit to payment of heavy discount on all payments made in notes and higher prices have to be paid for goods whenever payment is made in notes, and this in its turn has led to a not unreasonable objection on the part of poorer classes of population to receive dues in the form of notes and to the refusal of shopkeepers to accept notes at all in payment of goods. (2) The Chief Commissioner wishes that everybody should understand that shortage of silver for every day use in India is not due to any real shortage in the amount of silver nor is it in any way connected with financial difficulties on the part of the Government which is more than able to meet all its liabilities. The chief cause of shortage is to be found in unnecessary hoarding and melting down of rupees enormous quantities of coinage having disappeared from circulation, and it is the duty of every educated and patriotic person to discourage this tendency to put coinage out of circulation, and to point out to ignorant people that there is no possible ground for distrusting value of the Government currency notes which are legal tender for all payments which can be cashed for their cash value in rupees at any one of currency offices in India. (3) Substitution of notes for cash is common to all countries of the world as one of inevitable consequences of war and although hostilities have now ceased it is impossible for any appreciable change in the situation to occur in the immediate future. It should also be remembered that rupee being a token coin is virtually a note printed on silver. Custom and convenience of people justify the use of moral currency so far as concerns payment in small sums, and in itself it is extravagant. Therefore it is important on economic grounds alone to encourage use of notes to the utmost extent possible. (4) There appears to be an impression that if refusal to accept notes in payment for goods is adhered to the Government will be forced to produce silver. The Chief Commissioner wishes it to be clearly understood that this will not happen under any circumstances (5) Jute crop in Bengal was financed entirely by notes and if intelligent people of Bengal were ready to accept notes there is no reason why cotton and rice crops of this province should not be financed in similar fashion. (6) The Chief Commissioner in conclusion warns, if educated persons continue to take advantage of ignorant people and extort high rates of discount, if shopkeepers refuse to supply articles on payment of notes they are risking thereby causing of serious distress to the poorer classes which may not improbably result in disturbances of peace. Should there be any livelihood of this occurring the Government will not hesitate to employ powers under section 6 and 7 of Articles of Commerce Ordinance 1914 to enable to deal with the situation.

CALCUTTA

A General Public Holiday To Mark the Victory.

CALCUTTA, November 18. The Government of Bengal have declared Friday and Saturday 29th and 30th November as general public holidays throughout the presidency to mark the victory of the Allied and American arms and the surrender of Germany. The Bengal Publicity Board has been asked to arrange to celebrate the occasion.

Latest Telegrams.

DELHI, November 18. H. E. the Viceroy has arrived at Delhi where the Government of India reassembled today. Impressive services of thanksgiving were held in all Churches and other places of religious worship throughout India yesterday. Those at Simla were attended by the whole of the officials of the Government of India both Civil and Military.

The Military On-looker's Views.

SIMLA, November 18. The Military on-looker in the course of his review this week which concludes the series says:—As seemed inevitable Germany surrendered on November 11th and hostilities ceased on the same day. When the terms of the armistice became known it was clear that they meant peace. It had always been felt in France that once an armistice was signed there would be no more fighting. It was therefore of paramount importance to secure such terms that later on the allies would be in a position to enforce their own peace conditions. This has been done. When the terms of the armistice with Germany have been carried out the enemy will be at the mercy of the allies from every point of view on land in air or water and economically our

occupation of the Rhine and our possession of three large and important bridge-heads will enable us to invade Germany at will. The Germans may be assumed to have had some 21,000 to 20,000 guns four months ago when they began their great peace attack. Since then we have captured over seven thousand and must have destroyed 4000 to 5000 more. Even allowing for repairs they cannot had more than 12,000 to 15,300 left a week ago. Their cessation to the allies of five thousand guns therefore means hopeless crippling in gunpower apart from the handing over of 800 trench mortars and 30,000 machine guns. The allies have long enjoyed marked superiority in the air and the German losses have been heavy. When two thousand aeroplanes have been delivered into our hands all further enemy resistance early becomes impossible. The mutinous condition of the German navy precluded any successful action against it at sea, but the naval clauses of the armistice reduced the enemy fleets to a state of complete impotence. The food situation in Germany seems to have been even worse than had been imagined and the Allies have now undertaken to assist her in this respect. The clauses relating to merchant shipping deprive the enemy of all hope of improving their position except as desired by the Allies. The delivery to the allies of five thousand locomotives and one hundred fifty thousand railway trucks is of great importance both from a military and economic point of view. The loss of so large a quantity of rolling stock amounting to about one fifth of the total available should effectually deprive the enemy of the power of rapid movement or sudden concentration without dislocating the economic arrangements throughout Germany. It is thus clear that under the terms of the armistice Germany will be practically unable to resume hostilities even if she wished to do so, and will be obliged at the coming peace conference to accept the terms dictated by the allied powers. Her acceptance of the terms of the armistice is therefore equivalent to unconditional surrender just as much as was the capitulating of Bulgaria, Turkey and Austria-Hungary. Accusations of camouflage are being levelled at the present German Government. The change in which seem however to be too great to justify these charges. It must be remembered two rapid radical reforms would almost inevitably lead to revolution and anarchy a most undesirable result. Germans are levelheaded people and will do their utmost to establish a sound system of Government with the least possible delay and disorder. Now that their military power has been crushed this will be highly welcome. The triumph of the allies is very remarkable when we consider the preparations made by Germany for the war and the certainty of victory with which she entered upon the struggle. Throughout the war the British Empire has played a magnificent part. The British navy has acted up to her splendid traditions and has rendered invaluable services to the allies' cause. The old regular British army proved itself to be the finest body of troops the world has ever seen since 1916. After learning its lesson on the Somme the new British Army has shown itself to be second to none. In the last three months since August 8th the British troops in France have taken the principal part in the defeat of the enemy and have earned undying glory for their country. The armies of the British empire Australians, Canadians, English, Indians, New Zealanders, Irish, Scotch, South Africans and Welsh have fought all over the world. Turkey has been conquered by the British Navy and Anglo-Indian armies alone. In Russia our troops have been engaged on the Murman Coast in the Caucasus and in Siberia. In the Balkans our persistent attacks near Lake Doiran prevented the Bulgarians from reinforcing the front successfully attacked by our allies in Italy. On the 27th October the 10th Army which made the breach in the Austrian line was commanded by Lord Cavan an English General. We have captured the German colonies all over the world. It is not belittling our splendid allies the French who have throughout fought with wonderful skill resolution and bravery; Italians, Americans, Russians, Serbians etc. when we consider the part played by Great Britain in this war to have been the greatest and most decisive in securing final victory. It is a wonderful record of achievement for a country that four years ago was not a military nation and was rather proud of the fact. We have been fortunate in our leaders to have statesmen like Mr. Lloyd George, Mr. Balfour, Lord Chelmsford, General Smuts, Hughes and Borden, sailors like Jellicoe and Beatty, Military Commander and organisers like Lord Kitchener, Haig, Munro, Rawlinson, Henry Wilson, Robertson, Byng Allenby, Maude, Plumer, Birdwood and Horne. Our staff has risen to the occasion and though only sufficient trained officers existed for some 12 to 15 divisions staff have been provided for some 30 corps and 100 divisions and have done splendid work. British soldiers and sailors from all parts of the empire have upheld their great reputation and have fought magnificently throughout. One of the most remarkable features has been the leadership of the British regimental officers many of them with little training or experience. The proportion of casualties among British officers to those of the rank and file has been approximately one to 18 whilst in other armies it has been about one to fifteen and in the German army one to fifty-five thus showing the courage and devotion of our officers. Our air service has created a most wonderful reputation for skill and daring and has borne a great part in our victory. The credit for our final triumph is now however not only due to our fighting services but also to our mercantile marine munition and other civilian workers, nurses etc who have all contributed their shares. The result is that at the end of this world war the British empire is greater and more closely knit than ever before and far stronger in every respect than at any previous period in its history. The British race has remained true to its splendid past and has left a magnificent heritage to future generations.

(రెండవ పేజీ తరువాయి)

భీమవరము.

ఈ నెల 18 తేదీ భీమవరము చక్రవర్తిగారి జయమును గురించి డిప్యూటీ కలెక్టరు తరఫున గోపాలరావు నాయకు గారి యాధిపత్యము క్రింద విషయ మైనామలలో గొప్ప సభ జరిగెను. అయ్యగారి లిరువతి రాజుగారు మనస్సుండియో కు గవర్నమెంటువారు చేసిన భవనోపకారములను గురించి యు బాధిచక్రవర్తిగారి సుగుణ సంపత్తిని గురించియు ఆ సే కరణముల, సవస్థనించిరి పద్మములుగూడ చదివెరి. రాయ నము పేరిట రాయయ్యగారును అమరయ్యగారునుగూడ సభ న్యసించిరి. సంగీతముతోను మంగళవాద్యములతోను రాత్రి 8 గంటలకు సభ ముగిసెను. మధ్యాహ్నము మూడు గంటలకు నూర్లు పిల్లలు విజయపద్మములతో ఊరేగి యుత్సవము జరిపిరి. పిల్లలకు మిఠాయి పంచివెట్టబడినది. 100 మంది బీద లకు మిల్లుపంటలు పంచివెట్టబడినది.

ఏలూరు

మిత్రమండలి విజయము కలిగినదని తెలిసి 13-న తేదీని కచ్చేరీలకును పాఠశాలకును నెలవియ్యబడినది. 13-న తేదీ సాయంకాలము సుబ్బోత్సవద్ద వేలకొలది జనము ప్రో గయిరి. బాహురకు పండ్లు మిఠాయిలు పంచివెట్టబడినది. 5 గంటలకు ఊరేగింపు ప్రారంభమయ్యెను. రాజా పార్థసా రథి అప్పారావు బహద్దరుగారి తాలూకు నాలుగు ఏనుగులు ఊరేగింపుతో నుండెను. బాధిచక్రవర్తి మేరీకాణిగార్ల పట ములు మోతేవారియొక్క రెండుగుట్టలు బండిపయి ఊరే గింపబడినది. పిన్నరాజు వేంకటరమణయ్యగారి కిష్యులు వ్యాధిమృత్యువర్ణములు గావించిరి. బాణాసంచా కాల్పు బడినది. ఏలూరు పురపంచకును బిగ్గిరి సామ్రాజ్యస్వభము లైత్యుడెను. సూర్యాస్తమయసంతరము దీపావళి నాడుకలె పట్టణ మంతటను దీపములు వెలిగింపబడినది. రాత్రి 7 గంట లకు ఊరేగింపు ఆంత్యమయ్యెను.

నరసీపట్టణము

యధ్వవిరామవార్త 12-న తేదీ తెలియజెప్పెను. 12-న తేదీ యాధీనులెల్ల మూసివేయబడినది. పౌరశాసనము భగవ త్పాస్థానము బరిగెను. మధ్యాహ్నము 300 మంది వేదలకు భోజనము వెట్టబడినది. సాయంకాలము ఏనుగులు గుట్టలులు సమేతము గొప్పయూరేగింపు జరిగెను. అప్పడక్కడనే మకా ములోనున్న జిల్లా కలెక్టరు వర్మనుగా రుత్సవమును జరిపిరి. బాలికాపాఠశాలయొద్ద కొలంటము మొదలైన గాననినోద ములు గావించబడినది. ఆలెగ్గాండాగ్రామములో కలెక్టరుగారు దర్బారుచేసిరి. పౌరప్రభువులు విచ్చేసిరి. కలెక్టరుగారి సుప న్యాసమున యధ్వవిరామయొక్క ప్రముఖతయు రానున్న కష్టకాలమున మిత్రవ్యయముయొక్క యాకళ్యేతయు ప్రస్తా వింపబడినది. డి. కృష్ణరావు బి. ఆప్పకు పంతులుగార్లు సభ్య ములు చదివెరి. యూనియన్ వైర్మకు డి. రామరావుగారు రుప పాదించిన ప్రశంసా ప్రతిపాదనముప్రతి గవర్నరుగారి కంపం డెను. విద్యార్థులకు మిఠాయిలు పంచివెట్టబడినది బాతీయ గీత పఠనముతోను సభ ముగిసెను. రాత్రి ప్రభుత్వభవనమునలెల్ల దీపములచే నలంకరింపబడినది. ప్రాధానము వోగారావుగారి యంగద్రశాల పదర్శనమును స్థానిక నాటక సంఘమువారి వాట కప్రదర్శనమును విజయోత్సవములకు వన్నెచెప్పెను.

బందరు

తాత్కాలిక సంధి జరిగిన వార్త తెలియుటతోడనే పట్టణమంతయు విబిధిగాగ మూలపోయినది. ఎక్కడచూచి నను సంతోషచిహ్నములు కనుపట్టెను. బుధవారము కచ్చే రీలు పాఠశాలలు మూయబడినవి. సరిక్కుంటున్న కలె క్టరుగారు పట్టణమునకు విచ్చేసిరి. ఉదయమున జేవాలయ ములలోను మసీదులలోను చిన్నలలోను ప్రార్థనలు సలిపిరి. మధ్యాహ్నము ఒంటిగంటకు డిప్యూటీ మునిసిఫ్ కోర్టు ఆవరణ ములో విద్యార్థులకు వ్యాఖ్యానములు జరిపి గెలుపొందిన వారికి కలెక్టరుగారు బహుమతులు పంచివెట్టిరి. సాయంత్రము 4-50లకు గొప్ప యూరేగింపు బయలుదేరి చాతులొనికి ప్రవేశించిరి. చల్లపల్లివారి యేనుగుల రెండు సడికోర్లలో కలిసి కొని యూరేగింపుకు మరంత కోధతెచ్చెను. చాతులొ సామాన్యులగ నివేషణకై నును ఈ పట్టణమున జరుగనంత గొప్పసభ జరిగినది. జిల్లాజడ్జి కాటెక్ గారు ఆధిపత్యము సహించిరి. కలెక్టరు కాండెర్ గారును డి. బ. వారణాసి సుబ్బిహ్మ ణ్యము పంతులుగారును, తెడించి హనుమంతి రావుగారును మహమ్మద్ మరీఫ్ గారును జయమునుగూర్చి ముచ్చటించిరి.

బాణాసంచా కాల్పిన పిమ్మట సభ ముగిసెను. 5-6 గురు వైశ్యులు రోజంతయు బీదలకు అన్నప్రదానముచేసిరి. ప్రక్కం రంగయ్యగారు బాలికలకు మిఠాయిని పంచివెట్టిరి.

గుంటూరు

ఈ నెల 12-న తేదీ మధ్యాహ్నము 12 గంటలకు జర్మ నీవారు లొంగి తాత్కాలిక సంధికి ఒడంబడిరి తెలియ గానే జయపతాకములు ప్రతి యాధీనుమీదను పాఠశాలలమీదను ఎత్తి మరునాడు సంగీతసభ జరుపబడినది. మూడు 10 వేల మంది బీదలకు అన్నదానము చేయబడినది. పాఠశాల బాహర కు మిఠాయి పంచివెట్టబడినది. సాయంకాలము గొప్ప యూ రేగింపు ఉత్సవము జరుపబడినది. పురపంచవచ్చుట “హైం ధర యోగులకు జయము గలిగినది” “హైందవుల రాజ్య క్తి ఈ మహా సంగ్రామమునకు నష్టికరింప బడినది” ఇట్టి స్తుతిపాదన ములు వ్రాయబడిన పతాకములు నెలకొల్పబడినవి.

14-న తేదీ గురువారమునాడు గుంటూరుజిల్లా సంఘ యవారు స్వరాజ్య సమితివారు జిల్లా కాంగ్రెసు కమిటీ వారు ప్రజాపక్షమున విజయోత్సవము సల్పిరి. స్వరాజ్యపతా కములను బ్రీటీకు పతాకములను కరంబులనిడికొని బ్యాండు వాద్యములు మ్రోగ పురపంచుల నూరేగి పట్టు కంపిరి హాలు లో నొకగొప్ప బహిరంగసభ గావించిరి. అట్టితరీ జిల్లాకోర్టు వకీలు ఆర్. కే. యజ్ఞరాజుయ్యగారు ఆగ్రాసాధిపత్యము వహించిరి. ప్రభుభవమున రామస్వామి గుప్తగారు మహాసం గ్రామమును గురించి నిపులమగ ముచ్చటించిరి. తరువాత కొం డ వేంకటప్పయ్యపంతులుగారు ఏకా లక్ష్మీ నరసింహము పంతులుగారు వింజమూరి రంగాచార్యులుగారు స్వపరిపాల నాదులనుగూర్చిన తీర్మానములను పురస్కరించుకొని ప్రసం గించిరి.

లక్ష్మో

17-న తేదీని అన్ని క్రైస్తవాలయములందును ప్రార్థ నలు జలుపబడినవి. క్రైస్తులకి లెప్టినెంటు గవర్నరుగారు కవర్తముగ వెల్లిరి. సరస్వతీ ఘట్టమున మన్నీ బిషపు భాగ్యం గారు ప్రార్థనము గావించిరి. అచట బీదల కన్నదానము చేయ బడినది. జేవాలయములందు గూడ దీపములు వెలిగింపబడినది. ఆ త్యయమున త్రిలోకనాథ భాగ్యం గారు వహించిరి.

రంగూను

రంగూను కెఫ్డెయలో చాలమంది సమావేశమైరి. లెప్టినెంటు గవర్నరుగారు సమీపారముగ వెల్లిరి. ఛీఫ్ కమిషనరు జడ్జి లాను, వర్తకులలో ప్రముఖులను గూడ వెల్లిరి. మైదానమున మధ్యాహ్నము నైవేదిక విన్యాసమును చూచుటకు చాలమంది వెల్లిరి. లెప్టినెంటు గవర్నరుగూడ సమీపారముగ వెల్లిరి.

ఉపాధ్యాయుల బాధ.—బోర్డుస్కూళ్ల ఉపాధ్యాయుల జీతములు స్వల్పములు. ప్రస్తుతము యుద్ధమునకు ప్రతి వస్తువును అమితమైన ధరలు వెలిగినవి. ఈస్కూళ్లలో నుండు కొని వేరేవృత్తికి పోవుటకు మార్గము లేదు. ఈస్కూళ్లలో పాట్లు నిండదు. వీనివిషయమై తలచునారే లేదు. ఇప్పుడు చిత్తూరు మొదలగు అన్ని తాలూకాబోర్డులలోని ఉపాధ్యాయులకు పదకొండు రూపాయలైనను జీతములు ఇచ్చుచు న్నారు. మఱియు యధవు అలవెన్నుకూడ ఇచ్చుచున్నట్లు వదలిగలదు. మదనపల్లె రేంజీలోని ఉపాధ్యాయుల దురదృష్టమువల్లనో లేక సర్కారువారి దయ లేనందుననో ఇచట ఆవిషయమై ఇదివరకు లేలంచలేను దయయించి దొరతనమువారు పదకొండు రూపాయల వరకున జీతమును యధవు అలవెన్నును త్వరలో ఇప్పించి ఉపాధ్యాయుల బాధలు కొంతవరకైనను తగ్గించెదరని నమ్మినాను.—ఉపా ధ్యాయుడు.

అంధ్ర గాస్టిహౌసు మహాసభాసంఘము.—ఈ సంఘమువారి సభ ఈ దినకు నుదాహరింపబడిన విషయ ములను తీర్మానించుటకు ఈ నెల 24-న తేదీ ఆదివారము మధ్యాహ్నము 1 గంటకు చెన్నై పురిలో అంధ్రపత్రికా కార్య స్థానమునందు సమావేశమగును. విషయములు:—(1) సంఘా ధ్యక్షులు మొదలగు నుద్యోగియులను కార్యనిర్వాహకసభ్యు లను ఎన్నికొనుట. (2) సంఘసభ్యులను (3) డేజీయమహాజన సభకు పులిసిధుల నెన్నికొనుట. (4) ఇంక్వెంటునకు (Deputation) పులిసిధులను కూర్చి. (5) ఆఖిలభారత సభాసంఘమునకు సభ్యుల నెన్నుకొనుట. (6) ఆవరణములగు నితరవిషయములు.

దివాను బహదరు కే. పి. పుట్టన్న (కే. పి. వి. ఇ. గారు) పెంగురూరు పురపాలకుధ్య సంఘమునకు అధ్యక్షు లుగా నియోజింపబడిరి.

పంజాబు లెప్టినెంటు గవర్నరు సర్ మోకేలు ఓడ్య యరుగారు నెలపు పురుషులనున్నందున వారి స్థానమున సామాన్యప్రభుత్వపు విద్యాలయా కార్యదర్శి సర్ మాన్లెగను గారు నియమింపబడిరి.

కాంగ్రెసు సభాధ్యక్షుడు:—ఈ సంవత్సరము దేశంబున నెలలో డిల్లీగరమున జలుగు రెరి-ర కాంగ్రెసు సభ కధ్యక్షుత వహించుటకు మా|| పండిత మదన మోహన మాలవ్యుగా రంగీక రించిరిని కాంగ్రెసు కార్యదర్శి ప్రకటించెను.

ప్రభావతి గజ్జి కాస్త్రువేత్తలును, నందరాను నివాసు లునుగను రామానుజముగారు జ్వలపీడితులై హామిపైను పుర మున చికిత్స నొందుచున్నారని పాలుమాల గజ్జి పత్రిక వ్రాయుచున్నది.

గత సోమవారమునాడు వేటపాలెమునందు శేషుచ లమునాయుడు గారు హృద్రోగమువలన ఆస్పాత్రుగా పరలోకగతులైన విశుటకు చింతిలు చున్నాము. వీరు గొప్పకంట్రాక్టరులు. గుంటూరు, కృష్ణాబోర్డు లందు సభ్యు లుగాను, వేటపాలెము యూనియనుకు అధ్యక్షులు గాను చాలా కాలమునుండి పనిచేయుచు కీర్తిపడసిన మహానీయులు. వీరి యాత్మ నిరంతరకాలి బొందుగాలి!

కారాగృహమునుండి విడుదల కాబడిన నారాయణ రావు వైద్యగారికి స్వాగత మొసంగుటకు శనివారమునాడు నాగపురమున గొప్పసభ జరిగినది. మానసియులగు డిక్టరులు గారు సభాధిపత్యము వహించిరి. వైద్యగారి కేశవరా యణతను కొనియాడుచు పలువురు సభలో మాటలాడిరి. వైద్య గారు ప్రజల స్వాగతమునకు ప్రత్యుత్తరమిచ్చుచు తాము మాత్ర మేకేమునకు చేయదగిన సేవనుచేసితిమయను అదికను ధర్మమని యు, నుడివిరి. తనవంతురము చిత్రరంజనదాసు, మానసియులగు కపర్తి కరండికారు, డాక్టరుముద్దిగార్లు వైద్యగారి శేషులో పనిచేసినందులకు కృతజ్ఞత చూపుచు తీర్మానములు చేయబడిన వని న్యాయుండియా ప్రత్యేక విశేషభటు కంఠించుచున్నాడు.

జనవ్రతు:— నెల్లూరుతాలూకా సర్వేపల్లిగ్రామము మజరావిసకపాళ్ళ మను నొకచిన్నగ్రామముకలదు. ఆగ్రా మంబున కడదిన జనవరమాసము మొదలు కలిగినజనవ్ర మమి తము. ఆగ్రస్తు మాసమువరకు స్కృతికబాధరల్ల ఘామారు 70-80 మం ది మ ర జిం చి రి. ఆ నంతరము ఇంప్లూ యెంజా జ్వరముకల్ల జనులు పడు సంకటములకు మిక్కిలు లేకున్నది. 50, 60 మంది మరణించిరి. ఇప్పటివరకు జ్వర ముపశమించినదికాదు. ఇంతలో కలరాయొకటి బయలు దేసినది. ఈ నెల 5-న తేదీ 15 మందికి సోకినది. వారు సాయం తనమునకు మరణించిరి. మరుసటిరోజు 12 మందికి తగిలినది. ఇప్పటికి ప్రతిరోజు 4,5 మందికి సోకుచు నె యున్నది. జనులు భయభ్రాంతులై దుట్టుపట్ల గ్రామంబులకు వెల్లిరి. కొం దను జ్వరబాధకల్ల పోలేకయున్నారు. కాబట్టి యీ విషయ మును దొరతనమువారు ఆలోచించి యీ బాధలను వారింప లేయుచు రని కోరుచున్నాము.— గన్నవరము రాసురయ్య.

సర్ లియనోర్డు రాగర్నగారి కలవిగ్రహము:—ఈ నెల 18-న తేదీని రోనాల్డుపే ప్రభువుగారు కలకత్తా నగరమున “ట్రాపికలు మెడిసను స్కూలు” భవనమున రాగర్నగారి కల విగ్రహమును తెరచిరి ఆసభకు చాలమంది వచ్చిరి. గవర్నరు గారు రాగర్న గారి సామర్థ్యము నభినందన పూర్వకముగ వివరించిరి. ఆపాఠశాల నెప్పలుచుటకు వారే ముఖ్యులనిరి. దాని ఆవశ్యకతను దొర తనము వారికి స్పష్ట పరు చుట యే గాక స్వల్పముగ వదాన్యులకు వ్రాసి వివిధ డేజీయలనుండి భవమును సంపాదించిరి. న్యాయా ర్థు నగరమునందలి రాకుల్లెలకు ఇంటర్మెషనులు హెల్తు కమిషను పాఠశాలముగ భవము మొసగిరి. రాగర్నగారు వైద్య కాస్త్రు ప్రవీణులగుటయే గాక ఇతరులను యాచించి భవమును సుకుమారులందుగూడ చాల వై పుణ్యము కలవారు. ఆయన కక్రీలన 7 లక్షల రూపాయలను చేర్చుకలిగిరి. హైజను ఇని స్ట్రూటును గూడ పీకి చేర్చినది సమగ్రమగును. బంగాళా దొరతనమువారు కొకలక్ష నిచ్చిన తా మొకలక్ష నిత్తుచుని ఇండి యను రీసర్చిసంఘము వారు వాగ్దానము చేసిరి. బంగాళా దొరతనమువారు మొత్తము నియ్యగోరుచున్నారు. అందులకు కాసనసభవారు గూడ సంగీకరింతురని నమ్మినది రోనాల్డుపే ప్రభువుగారనిరి.

యధవార్తలు

ఆల్ పాస్ లోరయన్ పార్శ్వములను సాలిండుటకు ఫ్రెంచి ప్రభుత్వమునకు కొంతమంది యుద్ధవ్యయము నియమించినారు.

* * * * *
తాలిఫ్ పాషా, ఎన్వేయి పాషా, డిజమలపాషా, నాజిం బెగారు రాజ్యాంగధనము సహకరించి కాన్స్టాంటినోపిలు నుండి పారిపోయి రసి లండనునుండి వచ్చిన తంత్రీవార్తలవలన తెలియుచున్నది.

* * * * *
బహేయవారి సేనలు తరైలును పట్టుకొనినవి.

* * * * *
హంగరీ వీరతనమునకు యుద్ధరంగములనుండి సేనల బిలిపించుటకు అనుదినమున ప్రత్యేకముగా ఆజురై అబుద్దును నడిపించు చున్నారు.

* * * * *
అంగ్ల పార్లమెంటు సమావేశము ఈనెల 20, 22, తేదీలలో ముగింపుబడునని బోస్టన్ గారు చెప్పుచున్నారు.

* * * * *
అమెరికా జేతనునందు పత్రికాస్వాతంత్ర్యములపై నున్న నిర్బంధములు పూర్తిగా తొలగింప బడె నని తెలియుచున్నది.

* * * * *
బర్మిలో సమైక్యముగ ముగిసినదని యొక తంత్రీవార్తలవలన తెలియుచున్నది.

* * * * *
ఇంగ్లాండులోని కార్మికవర్గమునా రీతివర్గ యొక సభ జేసి కార్మికసభ్యులు ప్రభుత్వముతో సంబంధము వదలకొనవలయునని తీర్మానించిరి.

* * * * *
నావికాకాఖలో గతనాలుగేండ్లనుండి పనిచేయుచున్న వారికి బహుమతు లొసంగబడునని పార్లమెంటునందు ప్రకటించబడినది.

* * * * *
హాలండునందు హ్యాపించియున్న ఔషధము నాపుటపై మిత్రమండలివారు చాల ప్రయత్నించుచున్నారు.

* * * * *
హాలండు ప్రభుత్వము వారు సంయతము కలవులన జేతమున అల్లరులు జరుగ కుండునటుల స్వప్రయత్నములను చేయుచున్నారు.

* * * * *
లమన్సు మర్రితర్రమువారు రాజీనామా యిచ్చిరిని వియన్నానుండి వచ్చిన తంత్రీవలన తెలియుచున్నది.

* * * * *
ప్రకృతము జేతమునగల ఔషధములన ఆస్ట్రీయా సేనలు కొంతవరకు తుక్కి-జేతములో నుంచుటకు అనుష్ఠాని నిష్పించ ఆస్ట్రీయావారు విల్సనుగారిని ప్రార్థించుచున్నారు.

* * * * *
వార్సాయొద్ద అల్లరులేనియు జరుగకుండ నుండుటకు మిక్రిమండలివారు పనులు చేయుచున్నారు.

* * * * *
లిథువులు దూదివర్తకసంఘమువారు కొంతకాలము వరకు అమెరికానుండి దిగుమతి చేయబడుచున్న ప్రత్తిని బహిష్కరించిరిని తెలియుచున్నది.

* * * * *
జర్మను సంధిరాజువారులు యుద్ధనావలను మిత్రమండలివారి వేతము చేయుటకు తీర్మానించినారు.

నెల్లుకు:—11 వ తేది సోమవారమునందు 7 గంటలకు నాయకుచేట సమావేశమున స్వర్ణముఖినిప్రవాహా జేగమున 7 బండ్లు ధాన్యసూతముగ నేటియందు కొట్టుకొని పోయెను. సుమారు నాల్గుమైలులదూరములో 6 బండ్లును కొన్ని మూటలును పట్టుకొనబడినవి. ఒక మనుష్యుడును ఒక బండియు కానరావయ్యె. వై ప్రవాహమునందు కల్గిపేరు అను గ్రామసమీపమున నొక మనుష్యుడు పట్టుకొనబడెను. నాడు బయట తీయుటతోడనే వినోదముగ మాటలాడుచు నవ్వును తిరిగి యేటిలో పడబోయెనట. వానిని తిరిగి పట్టుకొని మాటలాడింప సరియైనయుత్తరువు చెప్పదాయెను. తులము కుమ్మరియని మాత్రము చెప్పెనట. (చవరా) నల్లనివాడు. కొంతపొడవు మనుష్యుడు. సోతులు ఏమియులేవు. ఆవారము తినుచున్నాడు. వానియొక యెట్టిదోగాని వెలికిలయిండి నెత్తిబట్టు సగము తిడియకుండనే వచ్చియున్నాడు.

ప్రజాభిప్రాయములు

ఉపవిలేఖకులకు సూచన

కృష్ణాజిల్లాలో వాపరేటివ్ కాన్ఫరెన్సు నిర్వహణ గురించి చర్చనీయాంశములను తెలుగునందు ప్రకటింతులు.

I

కృష్ణాజిల్లా రైతుల తృప్తియనుబంధ వేతము.

అంగీకృత ప్రకాశనపాదములు:

అయ్యో, వైర్ని కతో ఈనెల 12-వ తేది పత్రికయందు 'భీము' వ్రాసినవానిని జదివితిన. ఈనెల 8-వ తేది కైకలూరునందు సభజరిగెను. నీటితీర్చుకట్టు వృద్ధినిహిచ్చి గివుల ముగ చర్చజరిగి సంజాయిషీ సంపాదనమిత్తము మరొకసభకు నిలిపివెట్టబడినది. ఈ మాన్యువలన చిక్కునొందువారు ఏగ్రామమునా రా గ్రామమునుండి అట్టిను పంపుకొనుటకు నిశ్చయించుకొనిరి. 10-వ తేదిని త్రిమండలసభ ఏలూరునందు గూడుటకు నిశ్చయింపబడెనగా, దీనికర్వాత వీరితాలూకాలో సభాకార్యసభ జరుగెను. 18-వ తేదిని కత్తెరుగారివద్దకు డిప్యూటీ మేజిస్ట్రేటును పంపిరి. ఈ హేతువులచే వీరితాలూకాలో జరగవలసినసభ ఈనెలాఖరున నిమిషమునందు జరుపుట కర్వాట్లు జరుగుచున్నవి. 21-వ తేదినుండి మరొక 8, 4 రోజులు బంధునోడిక్ కాలేజిడే యుత్సవము జరుగెను. ఎల్లరు నా వీలగునట్లు డిసెంబరు 1-వ తేది ఆదివారమునాడు నిమిషమునందు సభజరుగెను. ఈలోగా 20 తేదిని బెజవాడతాలూకా వారేయపులూరునందో సభజరిగినను జరిపవచ్చును.

బెజవాడ, 14-11-18. కొడాలి శివరామకృష్ణరావు.

II

ఏలూరు రయితుల సభ.

నీటిపన్ను మార్పుయగురించి గవర్నమెంటువారు జారీ చేయించిన ప్రకటన విషయమును చర్చించి అకడమియిన చర్చ జరుపుటకు గాను ఏలూరు డివిజను సంఘము కొల్లెరు రయితుల సంఘముల పక్షమున ఈనెల 10-వ తేది ఆదివారమునాడు ఈ పురమున నొకసభ జరపబడెను. గుంటూరు కృష్ణా గోదావరిజిల్లాలనుండి ప్రతినిధులు వచ్చిరి. కీర్తిశేఖరయిన మోతే వెంకటస్వామిగారి పేరున పవరుపేటలో కొత్తగా కట్టబడిన సత్రిములో ప్రతినిధులకు బసలు ఏర్పాటుచేయబడినవి. ప్రతినిధులకు కావలసిన భోజనాదివసతులు కూడ జమిందారులును వెంకటస్వామిగారి కుమార్తెను అయిన మోతే వెంకన్నగారును గంగరాజుగారును తమ సొంతఖర్చు మీద అసత్రిములోనే ఏర్పాటు చేయించిరి.

ఈ సభకు న్యాయతి నుబ్బారావు పంతులుగారును దుగ్గిరాల నూర్యకృష్ణారావుగారును దక్షుజేసిరి. మధ్యాహ్నము 3 గంటలకు ఆ సత్రిములోనే బహిరంగసభ జరిగెను. న్యాయతి నుబ్బారావుపంతులుగా రాజ్యాసాధిపత్యము వహించిరి. గవర్నమెంటువారు చేయబడిన మాత్రము ఈయొక ములేదనియు రయితుల సభదాముక మనయు ఆ మార్పులు ప్రస్తుతము మానివేయవలసిన దనియు తీర్మానములు గావించబడెను. నాటి యుదయము జరిగిన యాలోచన సభలో నీ మార్పులకల్ల రయితులకు విశేషలాభ మేమయినను కలుగునా లేదా యనెడి యశక్తియు పూర్తిగా చర్చింపబడినది. అన్ని సంగతులు ఆలోచించిన మీదటనే సభవారట్టి యభిప్రాయమును తెలిపిరి.

కీర్తిశేఖరరావున రావిచెట్టు లక్ష్మీనరసమ్మగారు:— మాతృ శ్రీగారు పతియన్నపుడు ఎంతమందియో విద్యార్థుల కన్నకుమారులకలె సుంకించి యుండుటయే గాక పిదప తిను యవసానకాలమువరకును విద్యార్థులను పోషించుచు కష్టమని యెంచక స్వతుముగానే విద్యార్థులకు వండివెట్టుచు కీర్తిగన్న పంతులుజ్యోతియు. రెసేడెన్సీ బాబానందు తన భర్తచే నెలకొల్పబడిన శ్రీకృష్ణరాయాంధ్రభాషానిలయ మను పుస్తకభాండాగార నూతనగృహ నిర్మాణమునకై స్వంతమునంది య 4000 నా నెలవొసంగి యుండిరి. వారి భూమిభూమనమునకు ఇంతకంటె ప్రబలవృద్ధింప మేమి కావలయు?—ఒకవిద్యార్థి.

మరణవార్త:— కృష్ణాజిల్లా భీమవరము తాలూకా చెరుకుమిల్లి గ్రామమునందు విషజ్వరము సుమారు నెలరోజుల క్రింద ప్రవేశించి 200 జనలను బాధించి కృష్ణాజిల్లా గాయల రిడింగు రూముకు ఆధారభూతులగు సైన్యవృద్ధి తిరపతి రాజుగారిని దాట్ల వెంకటపతి రాజుగారిని కీర్తిశేఖర ముగ జేసినది.

నోటీసు.

బెజవాడ కాపరస్టులు, పబ్లికేటింగ్ పండర్ హౌస్ 2 ఘంటసాల వెంకటరంగయ్య 8 బెంబిగి శరణప్ప 4 మందడ వెంకటాచార్యుగారి కుమార్తె (1) ఈ. మానుచయ్య (2) ఈ. వెంకటసుబ్బారావు తనూడల్లి నుబ్బారాయణుగార తాలూకు (3) దుర్గా పుల్లెళ్ళక రైసుమిల్లుపేరుతో బెజవాడ బొక్ మునిసి పల్ సెం 4/1 రు గల ఇంట్లోవెట్టబడిన ఫ్యాక్టరీలో ఇంతవరకు ముక్కుచేయుచున్న గ్రీన్ కాటన్ కంపెనీ 60 హ్యాపవర్ గల ఆయిల్ ఇంజిన్ కంప్లీటుగా ఒకటిన్ను, ఆంగుళ సంబంధించిన హెచ్చింగు ఒకటి, చక్రములు, నీళ్ళపంపు, వాల్వర్నుఇంకా ఫ్యాక్టరీకి సంబంధించిన చిల్లరసాములనును భాగములందరు కలిసి స్వముగా ఆర 1918 సం॥ డిసెంబరు నెల 2, 3, 4 తేదీలను వేలముజేసి ఆఖరుపాటమీద కొట్టివేయబడును గనుక కావలసినవారువచ్చి కొనుక్కోవచ్చును. మరతులు వేలంపాటు కాలముందు తెలియపర్చడ మవును. కావలసినవారికి ఏవిధమైన సంజాయిషీ కావలసినవచ్చినప్పటికి ఈదిగుక సంతకము చేసిన వారలకు వ్రాసి జవాబు తెప్పించుకో వచ్చును

ఘంటసాల వెంకటరంగయ్య,

బెంబిగి శరణప్ప,

(1860)

మేనేజర్లు.

AWARDED GOLD MEDAL 490 IN THE BARODA EXHIBITION For its Sweet Lasting & Delightful Smell TO THE WORLD-RENOWNED OTTO PARASTAN (REGD). Therefore, please just try and enjoy. Prices: 1/2 oz. 1 dram. 1/2 dram. Card. 2-0-0 0-12-0 0-8-0 0-1-0 Sample Free on sending 3 annas postage Stamps. ALSO, PLEASE TRY OUR PARASTAN HAIR OIL (REGD). Free from mineral oils. Best for the Hair. Prize Re. 1, and Postage Extra. ample Free on sending 1 anna postage Stamp. The Parastan Perfumery Co. No. 1, PYDHONIE, BOMBAY 3.

పాశ్చాత్య వేంకటాచల

పండితులవారి సిద్ధాంతములు.

లోలోమమహార కస్తూరిమాత్రల వివర్ణనము తురికింపుడు.

ప్రతి వర్షమునను అక్షులకొలది నీనూలు విక్రయించబడుచున్నది.

ఇండియావారు మాత్రమే కాక; బర్మా, సిచాన్, మలయా, స్ట్రేట్, గోవా, ఫీజీ, బెలెండ్, ఈస్ట్రాక్యా, మున్నగు ప్రదేశములవారు కూడ నీ సిద్ధాంతమును, తుపయోగించుచున్నారు.

మనభాగము "జీవేముక లోకామయమార" కస్తూరి మాత్రల నీనూ మియింటు ఉన్నయెడల, మాటికి కైదులు సమయమును, నిరీక్షించి, గౌరవ తట్టుకొనుట తప్పిపోవును.

శీతము, శీతవాలము, అడర్లము, పూర్వవాలము, జ్వరము, మాంద్యము, మలబద్ధకము, దగ్గు, గజము బొప్పి, బలహీనత, అనారోగ్యము, చెడ్డనీటినుండి గలుగు వికారము, విచ్చడిలకు గలుగు జ్వరము, దగ్గు, వాయువు, పుండు ననేక రోగములును, ఈ సిద్ధాంత ప్రవచన సాశ్వత్యముగా పోయి గుణము గలుగును.

వైద్యశాలలో ననేకవిధముల అగునట్టియు సునయోగక రములగు కర్మాటక మూలకములనుండియు యావధములకు రయిచి చేయుచుందురు.

విశిష్టరైన యావ్యవార గురుకులు, ప్రతి నీనూలుకు యను ఉండును; చూచి తీసికొనవలెను.

అమల నక్షత్రము, ప్రతిసీసారో నూటి యుండును. 360 మార్లున్న నీనూ 4లెల నా, మాత్రమే.

6 నీనూలు లోకనారి తెప్పించిరిని 1.00
12. నీనూ లోకనారి కొనిన 2.14.0
24. నీనూ లోకనారి కొనిన 3.5.0

గవర్నమెంటులకు మాన్య రుసుముకై నీనూ సిద్ధాంతములు జారీవెను.

లోలోమమహార కస్తూరిమాత్రల వివర్ణనము.